

ಸಂಪುಟ | ೮ |

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೫೦

ಸಂಚಿಕೆ ೬

ಕು ಹ ಕಿ ದಿ ಗ ಳು

‘ ಏನಯ ವಾರ ’ ನಡೆಯಿತಂತೆ ಅಂಜೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ.

— ಅವಾರ ನಮ್ಮ ಕಾಗದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ — “ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಸೇವೆ ಮೇಲೆ” ಎಂದೇ ರವಾನಿಸಿದೆವು.

*

*

*

ಅಸ್ಪೃಂ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾದ “ಭೂಕಂಪ” ಗಳು ನಡೆದು ವಂತೆ.

— ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಅನಾಹುತ ತವ್ವು ತಿತ್ತೋ ಏನೋ?

*

*

*

ಶ್ರೀಯುತ “ದಂಗೆ” ಯವರು ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು, ಕಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದಾರಂತೆ.

— ಆಹಾ! ಎರಡು ತರಹ ಚರಿತ್ರೆ. ಒಂದು ಅಹಿಂಸಾ ‘ದಂಗೆ.’ ಇನ್ನೊಂದು ಹಿಂಸಾ ‘ದಂಗೆ’

*

*

*

ಅಡ್ಡಗೋಡೆ ಪೇಲೆ ಆರಿಹೋದ ದೀಪ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಸರ್ ಓನನ್
ಡಿಕ್ಸನ್‌ರವರು ಹಿಂತಿರುಗಿದರಂತೆ.

*

*

*

ಬೇನಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಚಿಯಾಂಗ್ ಕೈಪೆಕ್ ಎಂದು ಈಗಲೂ ಸಾಧಿಸುವ
ಅಮೇರಿಕನ್ನರು—ಉತ್ತರ ಕೋರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನೇ ಇರುವುದು ಎಂದರಂತೆ.
—ಗುಲಗಂಜಿ ಕಪ್ಪು....

*

*

*

ಹೂಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ? ಸುಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ? ಎಂ ದು
ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸಮಾಜಸೇವಕರು ತರ್ಕಿಸಿದರಂತೆ.

—ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬಲು ಉಪಯೋಗ !

*

*

*

ಭೂಕಂಪದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಗೌರೀಶಂಕರದ ಎತ್ತರವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ
ಎಂದು ಯಾರೂ ಇನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

ಆಹಾರ ಸಚಿವರು “ವೆನಿಜ್ಯೂಲಾ”ದಿಂದ ಹಾಲು ಕೊಡೋ ಗಿಡ ತರಿ
ಸುತ್ತರೆಂತೆ.

—ಹಾಗೇ. ಮೊಸರು ಕೊಡೋ ಮರಾನೂ ತರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ.

*

*

*

ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ಲೆಬಿಸೈಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ— ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಲೆಬಿ
ಸೈಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ?—ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲೇ? ಎಂಮು ಜಫರುಲ್ಲಾ
ಖಾನರು ಇನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

*

ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಗಿರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದ
ಕೂಡಲೇ, ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜದ ಬೆಲೆ ಏರಿಸಿದರಂತೆ.

*

*

*

ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಚಿವರ ಕೆಲಸ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜಾಜಿಯವರು
ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕವಂತೆ.

*

*

*

ಉ ರಿ ಗಾ ಳು

“ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರು ಆಹಾರ ಅಭಾವ ತಲೆದೋರಿದಾಗ ಆಹಾರ ಕಚೇರಿ ಮುಂದೆ ಬೊಬ್ಬೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ ; ಅಂದರೆ. ಹಳ್ಳಿಯವರ ಪಾಡನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ; ಅವರು. ಪಾಪ, ದೇವರಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ ” (ಭಾಷಣ) ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ದೇವರಹೊಟ್ಟೆ ತಣ್ಣ ಗಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೆ?

*

*

*

“ ಗಾಂಧೀ ತತ್ವಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶರಣು ಹೊಡೆಯಲೇಬೇಕು ” (ಭಾಷಣ) ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ, ಗಾಂಧೀಭಕ್ತರನೇಕರು ಬಹುದೂರದಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

*

*

*

ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹುರುಳಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಾವೆಲ್ಲ ಆಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸವ್ರತ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ನವದೆಹಲಿಯ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜಟಿಕಾ ಕುದುರೆಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸಿವೆಯಂತೆ.

*

*

*

ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಹಣ ವೆಚ್ಚಮಾಡುವ ದೇಶವೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರು (ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವರದಿ) ಈಗರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾಕೆ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮಿತಿ ಮೆಂಬರುತನಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪೈಪೋಟಿ ಎಂಬುದು.

*

*

*

“ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಯುವಕರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ತೆರಳಬೇಕು ” ತೆರಳಿ. ಉಪಾಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ರಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿರುವ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು.

*

*

*

ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಗಳಂತೆಯೇ ತಾವೂ ಜನಮನೋರಂಜಕರೆಂದೂ, ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ವಿಹಾರ ವಿವಾಹ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನೂ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಪೈಲ್ವಾನ್ ಸಂಘದವರು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವರಂತೆ

*

*

*

“ಎಂಥ ಪ್ರವಾಹವನ್ನೂ ತಡೆದು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಲ್ಲ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟು—ಕನ್ನಂಬಾಡಿ”....ಆದರೆ, ಎಂಥ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ದಶಮಾನಗಟ್ಟಲೆ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಬಲ್ಲ ಅತೀದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟು,— ಆಠಾರಾಕಟ್ಟೇರಿ

*

*

*

ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹೋತ್ಸವಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಉಚಿತ ವಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ, ಕಡೇ ಪಕ್ಷ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಯಾದರೂ ಆರ ತಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಸಂಪಾದಕ ಸಂಘದವರು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರು ವರಂತೆ.

*

*

*

ಶೂರ್ಪಣಖೆಯ ಮೂಗನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನು ಮುರಿದ ಜಾಗ ‘ನಾಸಿಕ’ದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಹಾಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ, ಈಸಲ ಅಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ ಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾನಹಾನಿಯಾಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಜನರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

*

*

*

ಭಾರತದ ನಾನಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ವರ್ಷ ವೆಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯಾಪವಾದದ ಸುರಿಮಳೆ ನಡೆಯಲು ಅವರು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಚೌತಿ ದಿನ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದುದೇ ಕಾರಣವೆಂದೂ, ಈ ವರ್ಷ ಅವರು ಆ ದಿನ ಮನೆ ಯೊಳಗೇ ಇದ್ದು ಹೊರಬರಬಾರದೆಂದೂ ಸೂಚನೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.

*

*

*

ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡುವಾಗ, “ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೋಟರುಗಳು ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನೇ ಆರಿಸಬೇಕು” ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಆಚ ರಿಸಲಾಗುವುದು (ಭಾಷಣ) ಹೌದು! ಉಮೇದುವಾರರ ಸೈಕೆ, ಒಬ್ಬರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಆರಿಸುವುದೇ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ....

*

*

*

“ಕ್ಷೀರವೃಕ್ಷಗಳನ್ನೇ ನಾವಿನ್ನು ಗೋಮಾತೆಯಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕಾಗು ವುದೋ, ಏನೋ?” ಗೋರಕ್ಷಣಾಸಮಿತಾ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬದದಿನ ಕಿಚ್ಚು ಹಾಯಿಸುವುದು?

*

*

*

ಕೊರವನ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ

—

ನಮ್ಮ ಜಟ್ಟಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸು ತರ್ತಾನಪ್ಪ ! ಅಂದ ಕೊರವ.

ಅಂಗಾಲು ನವೆ ಆಗತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಕಾಲು ಬೂಟ್ಟಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಂಗಾಲು ಹೇಗೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳೋದು ಅಂತ ಯೋಚಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಮೇಜಿನ ಕಾಲಿಗೆ ಬೂಟ್ಟಿನ ಅಂಗಾಲನ್ನೇ ತಿಕ್ಕಿ ಆದಷ್ಟು ಹಿತವಡೀತಾ ಇದ್ದೆ. ಆಗ ಕೊರವ ಅಂದಿದ್ದು. ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹುಬ್ಬೆತ್ತಿದ. ಆಗಂದ ಕೊರವ—
“ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಟ್ಟಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಮಿಾಶೆ ಮಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ; ಅದೂ ಒಂದು ವರಸೆ ಅಂತ ಗಾಡೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜಕ್ಕೇಯ ಜಟ್ಟಿ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಗರಾಯರು, ಆ ಯೂನೋ ಗರಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಾ ಪಟ್ಟು ಹಾಕ್ತಾ ಇದಾರಯ್ಯ ! ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅದೂ ಒಂದು ವರಸೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ! ಎಂತಹ ಜಟ್ಟಿ ! ಅವ” ಎಂದ.

*

*

*

ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದರು. ೨೦-೫೦ ಕೂಲಿಗಳು ಒಂದೇ ಸಮಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

“ಹಾಡು ಹೇಳ್ತಾ ಮೈಗೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಕೆಲಸ ಹಗುರ” ಅಂದೆ.

“ಹೌದು ! ಹೌದು ! ಅವರ ಹಾಡಿನ ಪ್ಲಾವಿ ‘ಮರಳ ಮಣ್ಣಿಗೆ’” ಎಂದ ಕೊರವ.

*

*

*

ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸೂಟು ಧರಿಸಿ, ರೀಕ್ ಡಾಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯ ಬಂದ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೇ ಬಂದ.

ನಾನವನ್ನ ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ—“ಇವರು ಚರ್ಮದ ಡಾಕ್ಟರು. ವಿಶೇಷ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಲು ಜಾಣರು” ಎಂತ.

“ನಿಮಗೆ ಚರ್ಮ ಕಂಡರೆ ಬಲು ಪ್ರೀತಿ” ಅಲ್ಲವೆ ಅಂದ ಕೊರವ. ಅವರು ನಗುತ್ತಾ “ಎಲ್ಲರಂತೆ ನನಗೂ” ಅಂದರು.

“ಅಂದ ಮೇಲೆ ತಬಲ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದೇಬಿಟ್ಟು ಕೊರವ ಆ ಧಡಿಯ ವೈದ್ಯರನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ.”

*

*

*

“ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಕೀಲರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಶ್ರೀ....ಐಯ್ಯರು” ಎಂದು, ಒಬ್ಬ ಹದಿನಾರಾಣೆ ದ್ರಾವಿಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕ್ಲಬ್ ಲಾಯರು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಹಾರವ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾನಲ್ಲ. ಬಿಂದ ಮನೇಲಿ ಇಷ್ಟು ಹಿರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾನಲ್ಲ ಅಂತ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮಾತೇ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ.

ಕೊರವ ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕಲ್ಲ! “ಓಹೋ ಕೇಳಿದ್ದೀನಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು. ವೈಲಾಪೂರ್ ಬೀಚಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ್ದೆ” ಅಂದ.

ಅವರಂದರು “ಇರಲಾರದು ನಾನು ಅಡ್ಡೂರ್ ಬೀಚಿನಲ್ಲೇ ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋಗೋದು, ನೀವು ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಲಾಯರ್ ಶ್ರೀ ಐಯ್ಯರ್ ರವರನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಅವರೂ ನನ್ನ ಹಾಗೇ ಇದಾರೆ. ವೈಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮನೆ” ಎಂದು.

ಕೊರವ ತಿರುಗಿಸಿದ “ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಲಾಯರ್—ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಲಾಯರ್ ಎಲ್ಲಾ ಲಾಯರೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೇ” ಎಂದೇ ಬಿಟ್ಟು.

ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಅಂದೇ ಬಿಟ್ಟು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿದೆವು.

*

*

*

ಮೆ ಡ್ಲು

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಓದಿ ಓದಿ ನಾಲಗೆ ಸವಸಿ, ಬರೆದು ಬರೆದು ಬೆರಳು ಜೆಂಡಾಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಮೆಡ್ಲು ಹೊಡೆದ, ಡಿಗ್ರಿಪ್ರದಾನದ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ. ಆದರೂ, ಅವನಂಥ ದಡ್ಡ ಶಿರೋಮಣಿಯನ್ನು ನಾನಿದುವರೆಗೂ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಇರಬಹುದು ಅವನಿಗಿಂತ ದಡ್ಡರು, ಆದರೆ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನೂಕು ನೂಗ್ಗು, ಪೈಪೋಟಿ, ಕಾಳಸಂತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತುಂಬಿ ಹುಳುಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೇಗೆ ಬದುಕುತ್ತಾನೋ, ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಯೋಚನೆ. ಮದುವೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟದಾರೆ, ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಿಗೆ.

ಅವನಿಗೆ ಗುಂಪು ಅಂದರೆ ನಡುಕ; ರೈಲು ಸ್ಟೇಷನ್ ಬುಕಿಂಗ್ ಆಫೀಸ್ ಅಂದರೆ ಭಯ. ಭುಜಬಲಬೀರಿ ಕಾಲು ಚಾಚಿ ಮೈಬಗ್ಗಿಸಿ ಕತ್ತುಕೊಂಕಿಸಿ ಮುಷ್ಟಿ ಬಿಗಿದು ಅವರಿವರನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತತಳ್ಳಿ ಟೆಕೇಟ್ ತರಲಾರ. ಇನ್ನು ಅವನು ರೇಷನ್ ಡಿಪೋ, ಸಕ್ಕರೆ ಕ್ಯಾ, ಪೇವಿಂಗ್ ಸಲೂನು—ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೇಗೆತಾನೆ ನುಗ್ಗಿಯಾನು ?

ಗುಂಪು ಹಾಗಿರಲಿ, ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಂಡರೂನೂ ಪುಕ್ಕಲು, ಅವರೆ ದುರು, ಇದ್ದ ಸಂಗತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಹೇಡಿತನ. ಕಾರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದಿಳಿದರೆ, ಆಗಲೇ ಕೈಕೈ ಹಿಸುಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದಾಗ, ಮುಂದಿನ ಸೀಟಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕೋಚ. ತನ್ನ ಸಾಹೇಬರೆದುರು ನಿಂತು ಯಾರದೋ ತಿಥಿ ಅಂತ ನೆಸಹೇಳಿ. ಒಂದು ದಿನ ರಜ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾನೆ, ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ, ನಾನು? ಟೆಲಿಫೋನ್ ತೆಗೆದು ಮಾತಾಡಲು ಬರದು; ಅದರ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದರೆ, ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುತ್ತಾನೆ.

ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥತರಲು ಅವನು ಹಿಂತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ. ತಂದರೂ, ಇಮಿಟೇಷನ್ ಮಾಲು; ಬಣ್ಣ ಬಯಲು; ತೂಕ ಕಡಮೆ; ಅಳತೆ ಮೋಸ; ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ; ಚಿಲೈ ಖೋತ. ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಣಿಗೆ ಇಂಥಿಂಥಾದ್ದು ತಾ, ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು ಧೈರ್ಯಸಾಲದು.

ತನ್ನ ಜೊತೆ ಓದಿದವರು, ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಮೇಷ್ಟ್ರುಗಳು, ಹಾಸ್ಟಲಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಹವಾಸಿಗಳು,—ಯಾರನ್ನೂ ಧಟಕ್ಕನೆ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯಲಾರ, ಮಂಕ.

ಕೊನೆಗೆ, ಸ್ವಂತ ಷಡ್ಧಕ?....ಊ ಹುಂ. ಎಷ್ಟೋಸಲ ಚಕ್ಕರ್ ತಿಂದಿದಾನೆ, ಅವರನ್ನ ಗುರುತಿಸದೆ. ಹೊಸಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಪೇಚಾಡುವುದುಂಟು. ಅವನಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲೇ ಪರದಾಟ.

ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೋಗದೆ ಇರುತ್ತಾರೆಯೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ತರುಣರು? ಅವನು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ನಾವು ಯಾರಾದರೂ ಅಂಗರಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರೆ. ಆದರೆ, ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಕಥೆಗಾರ, ನಿರ್ದೇಶಕ, ಚಿತ್ರಗ್ರಾಹಕ ಹಾಡುಗಳು ಯಾವುದರ ಅನುಕರಣ, ತಾರೆಯರ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ವಿವರಗಳು, ಎಂಬ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಅವನೂ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ, ಉತ್ಸಾಹಸಾಲದು; ಪಟ್ಟುಹಿಡಿದು ಉರು ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ !

ಇಸ್ಪೀಟು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಇವನ ಮೆಡ್ಲು ಗಿಡ್ಲು ಯಾವಪುಣ್ಯ ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಸುತ್ತ ಕೂತು ಜಾಕಿ ನೈಲಾ ಅಂತ ಆನಂದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲಾಡುವಾಗ, ಈ ಮಂಕ ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓದುತ್ತ ಕೂತಿರುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನಿ ದಕ್ಕಿಂತ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಬೇಕೆ, ಆಸಾಮಿ ನಾಲಾಯಕ್ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ, ಸಮಾಜ ಜೀವನದ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಅರಿಯ.

ಹೋಗಲಿ — ಪುಷ್ಕಳವಾಗಿ ನಾಲಿಗೆ ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಂಡು ಊಟಾನಾದರೂ ಹೊಡೆಯಬಲ್ಲನೆ, ಅರಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಸೊನ್ನೆ. ಉಪ್ಪು ಹುಳಿ ಖಾರ—ಹೆಚ್ಚು, ಕಡಮೆ,....ಗೊತ್ತೆ ಆಗೋಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ. ಯಾವುದೋ ಚಿಂತೆಲಿ, ಯಾವುದೋ 'ಪ್ರಾಬ್ಲಂ' ಅಂತೆ, ಆ ಪ್ರಾಬ್ಲಂನ್ನು ಬುರುಡೆಯೊಳಗೆ ತಿರುವಿಹಾಕುತ್ತ ಗಬಗಬ ಅಂತ ತಿಂದು ಎದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಧೂ! ಇಂಥ ಬದುಕೇ ವ್ಯರ್ಥ ಅಂತ ನನಗೇನೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

— ರೇನಣ್ಣ.

ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರೈಲ್ವೆ ಕೆಲಸಗಾರರ ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಸ್ಟಾಲಿನ್‌ರವರೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರಂತೆ.

*

*

*

ಪ್ರಶ್ನೆ

ಆರು ಬದುಕಿದರಯ್ಯ, ಯೂ ಎನ್ನೊ, ನಂಬಿ
ತೋರು ಈ ಜಗದೊಳಗೆ, ಒಬ್ಬರನು ಕಾಣೆ ||

ದುರುಳರಂದದಿ ಬಂದ ಪಾಕ ಸೇನೆಯ ಮೆಚ್ಚಿ
ಸಮಿತಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥರಾ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ತಂದೆ |

ಅಣುಬಾಂಬ ಹಾವಳಿಗೆ ತೃಣಮಾತ್ರ ಪರಿಹಾರ
ಗುಣಿಸದೆಯೆ ಲೋಕವನು ರಣರಂಗವೆಂದೆ ||

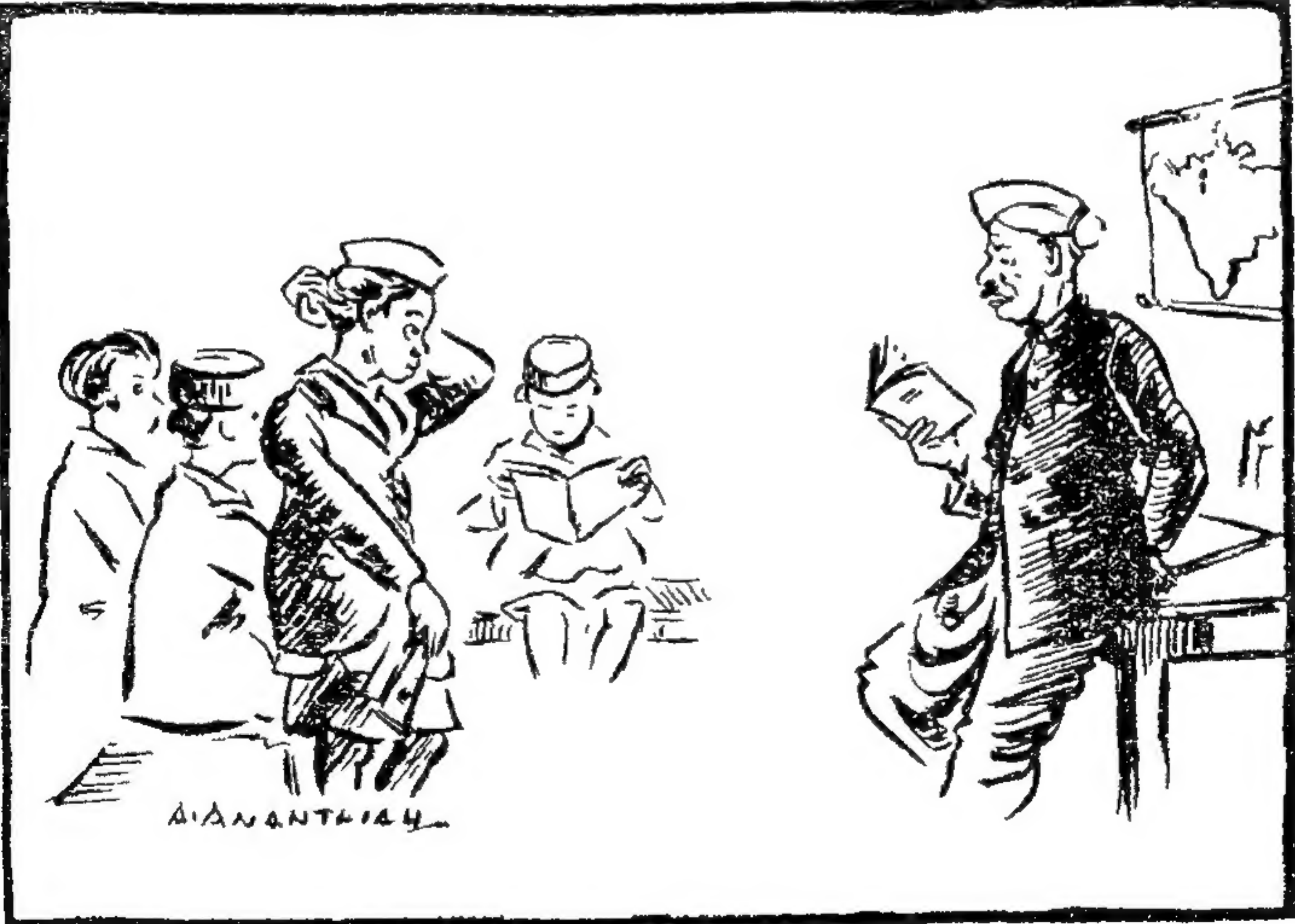
“ಕಲರ ಬಾರ”ದ ವೀರ ಮಾಲನಗೆ ನೀ ಮುಂದೆ
ಸುಲಭದಲಿ ಮನ್ನಣೆಯ ಗತಿಯನಿತ್ತೆ |

ಗೆರೆಯನಳಿಸಿದ ತುಂಡು ಕೊರಿಯ ದೇಶವಸುಟ್ಟಿ
ಸಲಹೆ ಪೇಳಲು ಬಂದ ಭಾರತವ ಬಿಟ್ಟಿ ||

ತಿರಿದುಂಬ ಕೈಗೊಂಬೆ ಚೈಂಗ ನೊಡಗೂಡಿ
ಅರಸುತನ ಗೈಯ್ಯುವಾ ತುಂಗನನು ದೂಡಿ |

ಕೆಂಪು ಒಣ್ಣುಕೆ ನಡುಗಿ ಧರ್ಮವನೆ ದೂರಿಸಿ
ಸಂಪು ಹಿಡಿದಾ ಎಂದು ಗೋಳಿಡುವೆಯಲ್ಲಾ ||

— ಗಂಗಾಧರ.

ನೂವ್ವರು — ಯಾಕೋ ಪಾಠ ಓದಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರಿ

ನಿನ್ನೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇತ್ತು ಸಾರ್. ಅಕಾಲ
ವಾಣೀಲಿ—ಅದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ.

== ನ ಸ ಫ ಮ್ಮ ==

“ ಜೇವಾಕಾಯಿ ತಿಂದಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬೇನೆ ಅಂತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಬಂದರು. ನಕ್ಷತ್ರ ಕ್ರೂರ ಕಣಯ್ಯಾ! ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸು ಅಂದರು. ಡಾಕ್ಟರು ಬಂದರು ನನಗೂ ಕ್ರೂರ ಕಣಯ್ಯಾ ದೊಡ್ಡಾ ಸ್ವತ್ತಿಗೆ ಹೋಗು ಅಂದರು. ಅದಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಗಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸ್ಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆ ” ಎಂದ ರೋಗಿ, ನಾನು ಅವನ ಖಾಯಿಲೆ ವಿಷಯ ಕೇಳಿದಾಗ.

‘ ಹೋಗಲಿಬಿಡು ಈಗೆಲ್ಲಾ ಹುಸಾರಾಗಿದೀಯಲ್ಲ! ಅಂದ್ವಾಗೆ ದೊಡ್ಡಾ ಸ್ವತ್ತೇಲಿ ಸುಖವಾಗಿದೀಯಾ ’ ಅಂದೆ.

‘ ಸುಖವಾಗಿಲ್ಲದೇ ಏನು ಬುದ್ಧಿ! ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾನು ಏಳೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಪಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ವಾಪ! ಬೇಗೇಳೇನೇನೋ ಅಂತ ಬೆಳಗಿನ ರೂಮು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಕಾಫಿ ತಂದಿಟ್ಟುಬಿಡ್ತಾರೆ. ಎದ್ದಾಗ ತಟಕ್ಕನೆ ಸಿಕ್ಕಲಿ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಅಂತ. ಏಳುತ್ತಲೂನೂ ನಾಲ್ಕು ಇರುವೆ ಒಂದು ಜಿರಳೇನ ಓಡಿಸಿದರೆ; ತಣ್ಣಗೆ ತಂಪಾಗಿ ಕಾಪಿ ಕುಡಿಬೋದು.

ಆ ಮೇಲೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಶೀಷೆಯಿಂದ ಏನೋ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಅದೂ ಕಾಪಿಹಾಗೆ ರುಚಿ. ಅದನ್ನು ಕುಡೀತೀನಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅಂಬಲಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ ಅದೂ ಕಾಪಿ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತೆ ಆದರೆ ಚೌಳು ಚೌಳು ಅದನ್ನು ಕುಡೀತೀನಿ ವಾಪ ಆ ನರ್ಸಮ್ಮ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಯಾಗೆ ಮಾಡ್ತಾಳೆ ಅಂತೀರಾ ಬುದ್ಧಿ, ಆಕೆ ನೋಡಿದರೇ ಕುಡಿದು ಬಿಡೋಣ ಏನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅನ್ನಿಸ್ತದೆ. ಕುಡಿದೇ ಇದ್ದರೆ ಅತ್ತೇ ಬಿಡ್ತಾಳೇನೋ ಅಂತ ಭಯ ಬರ್ತದೆ.

ಅದು ಮುಗಿಸಿದರೆ ತಿರುಗಿ ಶೀಷೆಯಿಂದ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಆಗಲೇ ನೋಡಿ ಬುದ್ಧಿ ಒಂದೊಂದು ಸರ್ತಿ ವಾಂತಿ ಆಗೋಹಾಗೆ ಆಗ್ತದೆ. ಅದರೂ ತಡಕೋತೀನಿ.

ಸಾಯಂಕಾಲ ನಮ್ಮ ಜೆಲುವ ಆಫೀಸಿಂದ ಬರ್ತಾನೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ಅಂತ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಟ್ಟು ಕಾಳು ತರ್ತಾನೆ ಅದು ತಿಂತೀನಿ ಬುದ್ಧಿ. ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಯಾರಾರೂ ನರ್ಸಮ್ಮ ಕಂಡರೆ ನಂಗೂಕೊಡು ಅಂತ ಎಲ್ಲಿ ಕೇಳ್ತಾಳೋ ಅಂತ.

ರಾತ್ರಿ ತಿರುಗಿ ನರ್ಸಮ್ಮ ಬಂದು ಕುಡಿಸ್ತಾಳೆ “ ಈಗ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅಂತಾಳೆ. ದೊಡ್ಡಾ ಸ್ವತ್ತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಬುದ್ಧಿ. ಬದುಕ್ಕೊಂಡೆ ಈ ಸಾರಿ. ”

— ಸಡ —

ಮ ರೆ ವೆ

ಲಾಲ್ ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಏಳರಿಂದ ಎಂಟರವರೆಗೆ ಬೋಳು ತಲೆಗೆ ಹಿಮ ಹಿಡಿಸುತ್ತಾ ಒಬ್ಬರು ಮುದುಕರು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ನೀವು ನೋಡಿರಬಹುದು. ನಾನಂತೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡದೆ ವಿಧಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಚಾಕರಿಯೇ ಅಂಥದ್ದು. ಹಳೇ ಉಲ್ಲನ್ ಸೂಟು, ಹರಕಲಂಗಿ, ಮುರುಕಲು ದೊಣ್ಣೆ, ರಬ್ಬರ್ ಬಟ್ಟೆ, ಷೂಜು ಸಹಿತ ಅವರು ನಾನು ನಿಂತಿರುವ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ನಾನು ಕೈ ಮುಗಿದು ತಲೆ ಕೆರೆಯುವೆ. ಆಗ ಅವರು ಬೀಡೀಗೇಂತ ಮೂರು ಕಾಸು ಎಸೆದರೂ ಎಸೆದಾರು ಅಂಜೋ ಚಪಲ ನನ್ನದು. ಅವರು ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಮಾತನಾಡೋದಿಲ್ಲ; ಅಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ, ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರು ಬದುರಾಗಿ ಬರುವ ರಾಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಿಸುವುದುಂಟು.

ಮೊನ್ನೆ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನಾನು ಸರಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಡಾಲಿಯಾ ಪಾತಿ ಎದುರು ಸಂಧಿಸಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ, ದೊಣ್ಣೆ ಊರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ನಿಂತರು. ಪರಸ್ಪರ ಕೈ ಕುಲುಕಿದರು. ಕೈಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಹರಕುಕೆಸೆಯಾಳಕ್ಕೆ ತುರುಕಿದರು.

“ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದೆ....ಹಿಂದೆ ನೀವು ಅದೇ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆ ಡಿ.ಎಸ್.ಎಂ. ಮಾಡಿದ್ದಿರಂತೆ.....ನೀವು ತಾನೆ ಮಿಸ್ಟರ್....?” ಎಂದು ರಾಯರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೋಳು ತಲೆ ಯವರು, “ಹೌದು, ಹೌದು....ನನ್ನ ಮಂಡಿ ಉದಿಬಿಟ್ಟಿದೆ; ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಲಾರೆ. ಬೇಗ ಹೇಳಿ ಮೈಲಾರಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ... ಕೊಂಕಣ ಸುತ್ತಬೇಡಿ” ಎಂದರು.

“ತಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ ನನಗೆ ಹೇಳು ತ್ತೀನೆ. ಬೇಗ. ಅದೇ....ನೀವು ಹಿಂದೆ....ವಿಷಯ ಯಾವುದು, ಅಂದರೆ....?”

“ಹೇಳಿ....ಯಾವ ವಿಷಯ ”

“ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದದ್ದು .. ಥೂ. ಮನೆತೇಜೋಯ್ಯ.... ತಾಳಿ ”

“ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿ....ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ....

“ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದೆ, ತಮಗೆ, ಈಗ ? ”

“ ಯಾವದೋ ಕೇಳಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದಿರಿ....ಅದನ್ನೇ ಮರೆತಿರಿ....”

“ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ....ಮರೆತೇ ಹೋಯ್ತು....”

“ ಪರವಾಇಲ್ಲ. ನನಗೂನೂ ಒಂದು ಸಾರಿ ...ಈಗ ನಿಮಗಾಯ್ತಲ್ಲ.... ಹಾಗೆಯೇ....ಅಂದರೆ, ನಿಮಗೇನಾಯ್ತು ಈಗ?... ಮರೆತೇ ಹೋಯ್ತು, ನನಗೂನೂ ”

“ ಆ? ನನಗೇನಾಯ್ತು ಈಗ ಅಂತ ಕೇಳಿರಾ?...ನನಗೂ ಮರೆತೇ ಹೋಯ್ತು ”

“ ಅದು ಸರಿ....ಈಗ, ಇದು ಯಾವುದು ಜಾಗ? ನಾವೆಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ? ”

“ ಇದೆ? ಇದು....ಇವತ್ತಿನ ತಾರೀಖೆಷ್ಟು? ಯಾವವಾರ? ಶುಕ್ರವಾರ ಶನಿವಾರ ಮತ್ತೆ ಉಳಿದವಾರ ಎಲ್ಲಾ ನಾನು ಲಾಲ್ ಬಾಗ್ಗೆ ಹೋಗುವುದುಂಟು ....ಇದು ಲಾಲ್ ಬಾಗಿರಬಹುದು ಅಂತೀನಿ ”

“ ತಾಳಿ, ತಾಳಿ! ಈ ಆಳನ್ನ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ....ಲೋ ! ”

ಅವಾಗ ನಾನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಗೇಟಿನಾಚೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ—

— ಕರಿಯಪ್ಪ.

— ೦ —

ಚರಿವಾ ಪಟ್ಟಣದ ಪಾಪಿಗೊಂಡು ತರುಣಿ ಗೊಡ್ಡಾಗಲೂ ಕೂಸು ಹೆರುವಾ ತುರುಣಿಗಳ್ ಪುಟ್ಟರೇ? ಪುಷ್ಪವೊಂದು ಮುಡಿಸಲ್ ಅಂಗನೆಗೆ ನನ್ನೇ ಲಾಸೆಯೇ? ನಿರುತಂ ಕಾಲೇಜಿಗೋರ್ವ ಗರ್ವಿ ಸೂಟ್ ಧರಿಸುತ್ತಂ ಮೆರೆಯಲ್ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಬರೆ ಎಳೆಯಲ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ ಮರೆವರೇ? ಹರಿಹರಾ ಸ್ತ್ರೀಜಿನ್ನು, ಕುಹಕೇಶ್ವರಾ !

— ರಂಜನ್

ಅಂಕಿಗಳ ಅರ್ಥ

“ವೊನ್ನೆ ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಉಪಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮತದಾರರು ೧೯ ಸಾವಿರ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಶ್ರೀ. ನಾರಾಯಣ ರಾಯರಿಗೆ ೨೩೧೪ ಓಟುಗಳು ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಡಾ|| ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರರ್ ಅವರಿಗೆ ೧೬೭೨ ಓಟುಗಳು. ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ಚಿಲ್ಲರೆ—”—(ಇದು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸುದ್ದಿ.)

ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರಂದರು “ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜಯಕ್ಕೆ ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲವೇ ಕಾರಣ. ನಾವೇ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವವರು” ಎಂದು.

ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್‌ರು ಅಂದರು “ ನಮ್ಮ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಗೂಂಡಾ ಗಳ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೇ ಜಯ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು ” ಎಂದು.

ಮಿಕ್ಕವರಂದರು “ ನಮಗೂ ಪ್ರಚಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ನಮಗೇ ಜಯ ಖಂಡಿತ ” ಎಂದು.

*

*

*

ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸತ್ಯ—ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಿಥ್ಯ ಇದೆ ಅಂತ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಅಂಕಿ—ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಯಾರೂ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಕಿಗಳಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಈ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು ಎಲ್ಲಿರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲೇಬೇಕು.

ಓಟು ಕೊಟ್ಟ ಮತದಾರರ ಪೈಕಿ ಹೆಚ್ಚುಜನರು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೋ. ಶ್ರೀಯುತ ನಾರಾಯಣರಾಯರ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಜೀವನಕ್ಕೋ ತಲೆಬಾಗಿ ಓಟು ಕೊಟ್ಟರು.

ಹೌದು. ಆದರೆ ೧೯,೦೦೦ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೨೩೧೪ ಓಟುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ ಸುಮಾರು ೧೨ರಷ್ಟು ಜನ.

ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ೨೭೩೨ ಓಟುಗಳು. ಅಂದರೆ ಅದೂ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ ೧೨ ರಷ್ಟು.

ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ ೨೫ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ಉಪಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ. ಅಥವಾ ಆಸಕ್ತಿ. ಮಿಕ್ಕ ೭೫ ಶೇಕಡಾ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ಉಪಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಈ ಉಪಚುನಾವಣೆ ಬೇಡವೇ ಬೇಡ.

ಇದರಿಂದ ನಾವು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಮನಗಾಣ ಬಹುದು. ಜನ ಜೀವನದಿಂದ, ಸಮಾಜ ಜೀವನದಿಂದ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ತನಕ, ಈ ಉಪಚುನಾವಣೆಯಿಂದ ನಾವು ಪಾಠಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಯಬಹುದು.

ಮೊದಲನೆಯ ಪಾಠ:—ಬಲುಹೆಚ್ಚು ಓಟುಗಳು ಈ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಶೇಕಡ ೭೫ ಜನರಿಗೆ—ಜನತೆಯ ಮೂರನೆ ಎರಡು ಭಾಗ, ಇರುವ—ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದು. ಈ ಜನತೆಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ?—ಈ ಜನಗಳ ಅಭೀಷ್ಟ ಏನು? ಯಾಕೆ ಇವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲ? ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಇವರುಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಯಾರು ಆಯ್ಕೆಯಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ತೀರುಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬುಲ್ಲ. ಮೈ ಮುಚ್ಚುಲ್ಲ. ಜೀವನದ ತಾಪ ಸಹಸ್ರತಪ್ಪುಲ್ಲ. ಎಂಬುವುದು ಖಂಡಿತ” ಅದಕ್ಕೇ ಅಷ್ಟು ನಿರುತ್ಸಾಹ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅರ್ಥದಿಂದ ಈ ನಿರುತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಅದೇನೆಂದರೆ. ಈ ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗೆ ತಾನೇ ಈ ಚುನಾವಣೆ. ಆ ಸಭೆಗೆ ತಾನೆ ಸರ್ಕಾರ ತಲೆ ಬಾಗುವುದು. ಆ ಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆಯೇ ಬೇಡ ಅಂತ ಈ ಬಹು ಮತದವರು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ಸಭೆಯೇ ಬೇಡ ಎಂದಂತೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು?

ಇವರುಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ನಾವು ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತೇವೆ—ಅಂತ ತಾನೇ ಅರ್ಥ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ—ಈ ಬಹುಮತದವರು ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ - ವನಜೀವನದಂತೆ ಯೇ ಜನ ಜೀವನವೂ ಸಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲವೇ? ಭಯವಾಗುತ್ತೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ತೋರಿದರೆ !

ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮರ್ಮವೂ ಇದರಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ ಬೇರೊಬ್ಬರು ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರರು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು

ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. “ ಸ್ವಯಮೇವ ಮೃಗೇಂದ್ರ ತಾ ” ನಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಪರಿಶುದ್ಧಿಯಾಗಲೂ ಇದೇ ಹಾದಿ ಅಲ್ಲವೇ? “ ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ತಿ ” ಈ ತಿರುಳನ್ನೇ ಮನಗಂಡಿರುವುದು ಬಹು ಜನರು ಅದಕ್ಕೇ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ನೋಡ ಹತ್ತಿರುವರು.

ಎಂತಹ ಘನವಾದ ಬಾಳು ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯಗತವಾದರೆ ಮನೆಮನೆಗೂ ಮಹಾತ್ಮ, ಬೀದಿಬೀದಿಗೂ ಬೈರಾಗಿ, ಸಂದಿ ಸಂದಿಗೂ ಸನ್ಯಾಸಿ, ಕೇರಿ ಕೇರಿಲೂ ಕೈವಲ್ಯ, ಊರೂರಲ್ಲೂ ಉದ್ಧಾಮ ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ದೇವರೇ.

ಎಂತಹ ಗತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ- ಎಂತಹ ಪ್ರಗತಿ!!

*

*

*

ಇದೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಕಡಲೇಕಾಯಿ ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾ, ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿದರೆ, ಒಂದಂಶ ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲವೇ? ಓಟು ಕೊಟ್ಟವರು ಅಲ್ಪಮತ ಹೊಂದಿದವರು. ಓಟು ಕೊಡದವರು ಬಹುಮತ ಹೊಂದಿದವರು. ಆದರೆ. ಅಲ್ಪ ಓಟಿನವರೇ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು. ಅವರೇ ಬಹು ಓಟಿನವರ ಮೇಲೆ ಕಾರುಭಾರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು. ಹೆಸರಿಗೆ ಜನತಾ ರಾಜ್ಯ --ಪ್ರಜಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ--ದಿಟವಾಗಲೂ ಇದೂ ಒಂದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿಯ ಲಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲವೇ?

*

*

*

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವನಂದ ಸರಿ, ನಿನ್ನ ಗತಿ ಊರಾಚಿ ಆಸ್ಪತ್ರೇಲೆ! ಓಟು ಕೊಡಲು ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಚಲಾಯಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಯಾರದು ತಪ್ಪು!

“ಅಂದ ಹಾಗೇ ನೀನು ಓಟು ಕೊಟ್ಟು ಬಂದೆಯಾ?” ಅಂದ.

“ಇಲ್ಲ! ಆ ಓಟರು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದೆ.

—ನ ಓಟಗ.

ಸದ್ಯ! ಈ ಟೆಲಿಫೋನಿಂದ

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಟೀ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಾಗ ನಮ್ಮಾಕೆ ಹೇಳಿವಳು “ ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸೋಮು ರಾತ್ರಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬಹುದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಮನೇಲಿ ಬಟಾಣಿ ಉಸಲಿ ಮಾಡ್ತೇನೆ, ಹುರಳಿ ಹಪ್ಪಳಾನೂ ಸುಡ್ತೇನೆ ” ಅಂತ.

‘ ಇವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಸೋಮು ಕರೀತಾನೆ ಅಂತ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು ಅವನ ಹುಟ್ಟಿದಹಬ್ಬವೇ? ಅವನ ಮಗೂದೇ? ಅವನ ಹೆಂಡತೀದೇ? ’ ಎಂದೆ.

‘ ಹೆಂಡತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಬೇರೆ ಮಾಡ್ತಾರೇನೋ ನಿಮ್ಮಂತಹವರು, ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು! ಏನೋ ಮಿಟಿಂಗ್ ಅಂದ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರೂ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡುಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದರೆ ಕೊನೆವುಂಟೆ ಮೊದಲುಂಟೆ, ಹಾಗೇ ಅಲ್ಲೇ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ ’ ಅಂದಳು.

‘ ಇಷ್ಟೇತಾನೆ! ಮಸಲಾ ಅವನ ಮನೇಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಕೂಡ, ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಟಾಣಿ ಉಸಲಿ, ಹುರುಳಿ ಹಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮೋಸ ಮಾಡುಲ್ಲ. ’ ಅಂದೆ.

‘ ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಇವತ್ತು ಖಂಡಿತ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಡಿ. ರಾತ್ರಿಗೆ ಹೆಲ್ಪಿನಿ ವಿಷಯಾನೆಲ್ಲಾ! ಈಗ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬೇಕು ಬೇಗ ಬಂದು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ’ ಎಂದಳು

ನನಗೂ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಹೊರಟೆ. ಕಛೇರಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಾಗ ೬ ಗಂಟೆ. ಮಿಟಿಂಗ್ ಆರೂವರೆಗೆ. ಅಲ್ಲೇ ಸೋಮು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು. ಮಿಟಿಂಗೇನೋ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಲೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಸೋಮು ನಾನು ಹರಟೆಗೆ ಶುರು ಹಚ್ಚಿದೆವು.

‘ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಹೊರಡುತ್ತೇನಿ. ಮನೇಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ’ ಎಂದೆ.

ಕೆಲಸ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೆ. ನಮ್ಮನೆಗೆ ಬಾರೋ ಊಟಕ್ಕೆ ಆ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವೆಯಂತೆ ' ಅಂದ ಸೋಮು.

ತಕ್ಷಣ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು.

' ಇಲ್ಲಾವ್ವಾ ! ಇವತ್ತು ಬೇಡ ಹೊರಡ್ತೀನಿ ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಜುಲುಮಿಗೆ ಒಪ್ಪದೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ.

*

*

*

ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತಾಗ ನನ್ನ ಹೆಂಡತೀನ ಕೇಳಿದೆ. ಉಸಲಿ ಜೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ನಗುತ ನಗುತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೇಳಿದೆ. "ಸೋಮು ನನ್ನನ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರಿತಾನೆ ಅಂತ ನಿಂಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು?" ಅಂತ.

ಆಗ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು. ಇವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ರೇಗಿದ್ದ ರಂತೆ ಮನೇಲಿ. ಅಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರೆ, ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಪೌರ್ಟೇಸೆನ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಮಗು ಬರೆಯುಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎತ್ತುಹಾಕಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಂಡತಿ ಮೇಲೆ ರೇಗೋದೆ? ಹೆಂಡತಿ ಆದಾಕ್ಷಣ ಎನೇನು ಅಂತ ಮಾಡುತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಅಡಿಗೆನೆ ಮಾಡಾಳೇ--ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ನೋಡಿಕೊಂಡಾಳೇ? ಬಂದೋರು ಹೋದೋರನ್ನ ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಳೇ. ಅಷ್ಟು ದುಷ್ಕಾರಾಗಿರುವವರು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಮಗು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕೋಹಾಗೆ ಪೆನ್ನನ್ನ ಯಾಕೆ ಇಡಬೇಕು. ಡ್ರಾಯರಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಮುಚ್ಚಿಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು? ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಹೆಂಡತಿ ಮೇಲೆ ರೇಗಿ ಕಾಫೀನೂ ಕುಡೀದೆ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗೋದೆ?

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಶಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದಳು ಅನ್ನಿ. ನಮ್ಮ ಸಾವಿತ್ರಿ ಅದರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಲು ಚೂಟ. ಮಾತೇ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಸಾರಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಸಾಲದು ಗಂಡನಿಗೆ ಕೋಪ. ಉಪ್ಪು ಬಡಿಸು ಅನ್ನುಕ್ಕೆ ಬಿಗುಮಾನ. ಮಜ್ಜೆಗೆಗೆ ಉಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚು. ಮಜ್ಜೆಗೆ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ನೀರು ಬಡಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಸಾವಿತ್ರಿ ಏನು ಮಾಡಿದಳಂತೆ ಗೊತ್ತೆ. ಒಂದು ಜೊಂಬು ನೀರು ತಂದಿಟ್ಟಳಂತೆ. ಬೇರೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಇದೆಯೇ ಅಂತ ಕೇಳುಕ್ಕೆ ಜಂಭ ನಿಮ್ಮ ಸೋಮುಗೆ. ಸಾವಿತ್ರಿ ಇದೇ ಸಮಯ ಕಾದಿದ್ದಳು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಮನೇಲಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಮೂತೂ ಆಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅವರು ಆ ಕಡೆ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟಾಗ ನನಗೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡಿದಳು.

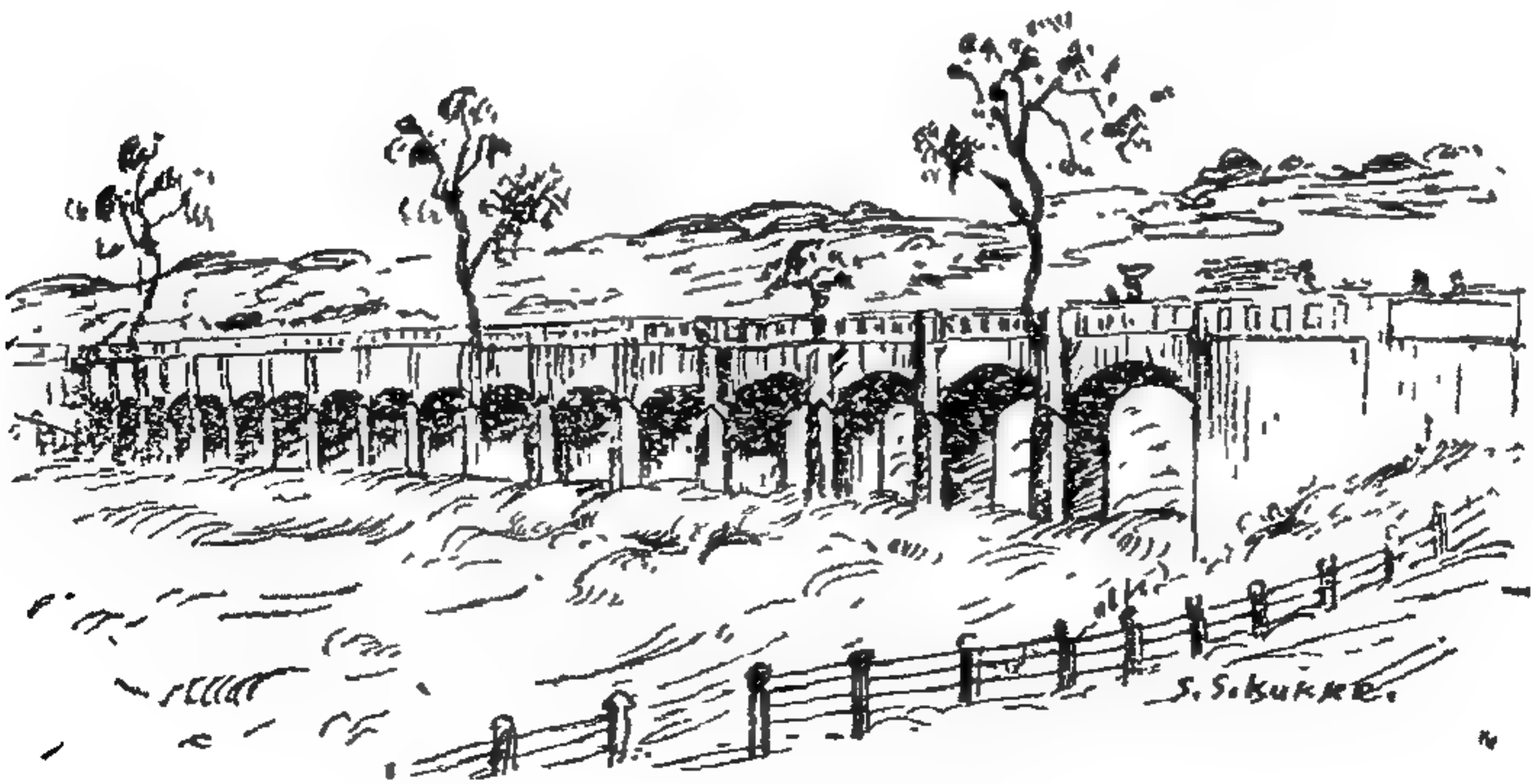
ಇವತ್ತು ವಕ್ರವಾಗಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಶಾಂತಿ ಏರ್ಪಡಿಸುಕ್ಕೆ ಅಂತ ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನರನ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು. ಅವರು ಬರದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೋ. ಬಟಾಣಿ ಕಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರುತ್ತೆ. ಬಟಾಣಿ ಉಸಲಿ ಮಾಡಿಸು; ಅಂತ ಅವಳೇ ಹೇಳಿದ್ದು. ನಾನೇ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬಲ ಇರಲಿ ಅಂತ ಹುರುಳಿ ಹಪ್ಪಳ ಸುಟ್ಟಿಟ್ಟೆ.

ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಅಂದರೆ, ಹೆಂಡತಿ ಅಂದಾಕ್ಷಣ ಹಾಗೆ ಗೋಳು ಹುಯ್ಯಕೋ ಬಹುದೇ? ನೀವೇನಾದರೂ ಹಾಗೆ ರೇಗುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ತೌರಿಗೇ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಸಾವಿತ್ರಿ ಅಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ನನಗಿಲ್ಲ” ಅಂದಳು.

ಸದ್ಯ! ಆ ಟೆಲಿಫೋನಿತ್ತೋ ನಾನು ಬದುಕಿಕೊಂಡೆ. ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೇಲಿ ಇದೊಂದು ಅನುಕೂಲಪ್ಪ! ಸಂಬಳ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಚ್ಚು. ಮಸಲಾ! ಈ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ತಿಳಿದೇ ವೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೋಮು ಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅವನ ಮನೇಗೆ ರಾತ್ರಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಗತಿ ಏನು? ಹೆಂಡತಿ ಹತ್ತಿರ ಉಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ, ಅನ್ನಿ ಸಿಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಯಾದ ಅವನಿಗೆ ಹಕ್ಕು! ನಾನು ಯಾಕೆ ಅನ್ನಿ ಸಿಕೋಬೇಕು ಆಕೆ ಕೈಲಿ. ಮೊದಲು ಒಂದೆರಡು ಸರ್ತಿ ಹೀಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದಾಗಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಬೈದು ಕಳಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ನೀರು ನೀರೆ ಒಂದು, ನೀರು ಬಡಿದ ಕೋಲೇ ಒಂದು ಅಂತ ಹಾಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು ನನ್ನ ಪಾಡು! ಅಲ್ಲವೇ!

ಸದ್ಯ! ಈ ಟೆಲಿಫೋನಿಂದ ಇವತ್ತು ಪಾರಾದೆ!

—ಪೋ|| ಇ|| ಶಿವು.

ವನಮಹೋತ್ಸವದ ಭರಾಟೆ
ಸೇತು ಕೆಲೆಲ್ಲಾ ಗಿದ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಾರೆ !

ಆ ಕ ಳಿ ಕೆ

ನಾವು ಆಕಳಿಸುವುದು ಏಕೆ? — ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಆ ಉತ್ತರ, ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ವಾದ, ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತ.

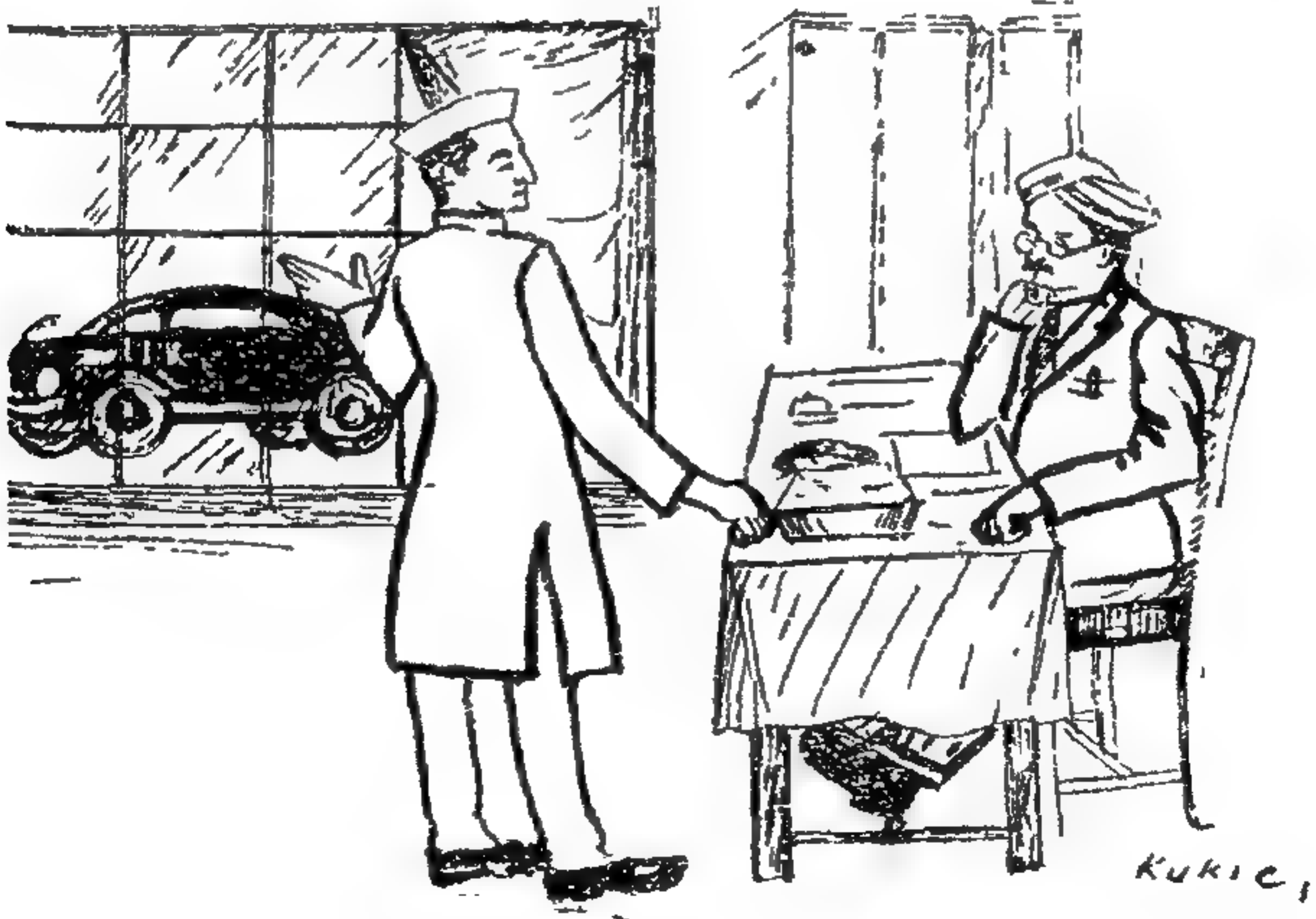
ಆವರ ಉತ್ತರವಾದರೂ ಏನು? “ ಸುಸ್ತಾದಾಗ ಆಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕೆನ್ನುವಾಗ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ, ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆನಿಸುವಾಗ ಹಾ ಅಂತೇವೆ. ” ಇದು ಶುದ್ಧ ಅಸಂಬದ್ಧ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸುಸ್ತಾದಾಗ ಯಾರಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಸುಸ್ತುನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಶ್ರಮದಿಂದ ಮೈ ನೊಂದು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಹಾ ತೊರೆಯುವಾಗ, (ನೋಡಿದಿರಾ, ನಮ್ಮ ನುಡಿ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ಹಾತೊರೆಯುವುದು ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಪ್ರಯೋಗ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ), ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯ ಸಹಜ ಜೇಷ್ಠ ಹೇಗಿರಬೇಕು? ಅವನು ಹಾಗೆಯೇ ಒರಗಬೇಕು, ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಲಗಬೇಕು, ತೆಪ್ಪಿಗೆ ಕೂರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಆಕಳಿಕೆ ಎಂಬ ಕಸರತ್ತಿಗೆ ಅವನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹೊರಡಲಾರ. ಮೇಲು ಬಾಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೂ ಕೆಳಬಾಯನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೂ ಎತ್ತಿ ಅದನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೆ ಜೋಡಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿ ಬಿಗಿಯುವುದೆಂದರೆ, ಕೆನ್ನಯ ಮಾಂಸ ಗಳಿಗೂ ಕತ್ತಿನ ಸುತ್ತಣ ನರಗಳಿಗೂ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಿಗೂ ಕಿವಿಯ ಕಂಬಿಗಳಿಗೂ ತುಂಬ ಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ಸುಸ್ತಾದ ಯಾವದೇಹ ತಾನೆ ಈ ಮಹಾ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಸೊಂಟಕಟ್ಟುತ್ತದೆ? ಆದ್ದರಿಂದ, ಸುಸ್ತಾದವನು ಸುಸ್ತು ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ, ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳು. ಅಲ್ಲದೆ, ಆಕಳಿಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುವ ಜೇಷ್ಠ. ಒಬ್ಬರು ಆಕಳಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ, ನಮಗೂ ಆಕಳಿಕೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ತಡೆದರೂ ಆಕಳಿಕೆ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಸಾಕು. ಈ ಅನಿವಾರ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಓದುವುದರೊಳಗೆ, ಹಾ! ವಾಚಕ ಮಹಾಶಯ, ನೀವು ಇತ್ತಾರು ಸಲ ಆಕಳಿಸಿರ ಬಹುದಲ್ಲವೆ? ನಮಗೆ ಸುಸ್ತಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಒಬ್ಬರು ಆಕಳಿಸಿದರೆ, ನಾವೂ ಆಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಜೇಷ್ಠಗೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹುಡುಕಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು

ಹಾಗಾದರೆ, ನನ್ನ ವಾದವೇನು? ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಆಕಳಿಕೆ ಒಂದು ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಜೇಷ್ಠ. ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ, ಮಾನವ ಕುಲ ಅತಿ

ಮೂಕವಾಗಿ ಗವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಂಠಗತ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಆ ಗವಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಶತ್ರುವನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಈ ಚೇಷ್ಟೆ ತುಂಬ ಸಹಾಯಮಾಡಿರಬೇಕು. ಆಗ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ, ಆಕಳಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಅವನು ಕೂಗಿ ಚೀರಿ ಆರ್ಭಟಿಸಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಅವನು ಅಷ್ಟುಗಲ ಬಾಯಿ ತೆರೆಯುವುದು. ಶತ್ರುವನ್ನೊಡಿಸಲು ಅವನ ಸಹ ಗವೀಕರೂ ಸಹಾಯಮಾಡಿದರು. ಹೇಗೆ? ತಾವು ಕೂಗಿ ಚೀರಿ ಆರ್ಭಟಿಸಿ.... ಬರ ಬರುತ್ತ, ಮನುಷ್ಯ ನಾಗರಿಕನಾಗುತ್ತ ಬಂದಾಗ, ಮನೆಗಳು ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ನಗರಗಳೂ ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಾಗ, ಶಬ್ದ ಅಡಗಿತು, ಮೂಕ ಚೇಷ್ಟೆ ಉಳಿಯಿತು. ಆಕಳಿಕೆ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸೈಲಂಟ್ ಪಿಕ್ಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಚೀಗಾಟ, ಬಾಯಿ ಕಹಳೆ. ಒಬ್ಬರ ಆಕಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ನಮ್ಮ ಸುಪ್ತಚಿತ್ತದ ಒಳಗಣ್ಣಿಗೆ, ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ಶತ್ರುಗಳು ಕಾಣಿಸುವುದು, ನಾವೂ ಆಕಳಿಸಿ ಅವರನ್ನೊಡಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತೇವೆ.

ಹರಿಕಥೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಪುರಾಣ ಮುಂತಾದವು ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವ ಸಭಿಕರ ಆಕಳಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸತ್ಯ ನಿಮಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಹೊಳೆಯುವುದು. ಉಪನ್ಯಾಸಕರೇ ಆಕಳಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಶತ್ರುಗಳು, ಕೇಳಲು ಬಂದಿರುವ ಸಭಿಕರು; ಸಭಿಕರು ಆಕಳಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಶತ್ರು, ವೇದಿಕೆಯನ್ನೇರಿ ವೇದನೆಯನ್ನು ಂಟು ಮಾಡುವವ.

—ಯಾಚಿ.

ಪೆಟ್ರೋಲ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ಅಫೀಸರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ
ನಾನು ನಿರಾಶ್ರಿತ ಸಾರ್. ನನ್ನ ಕಾರ್ ನೋಡಿ. ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕಾರಿಗೆ
ನನ್ನೆರಡು ಗ್ಯಾಲನ್ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಕು? ಸಾರ್?

ವಂಶದ ಹೆಮ್ಮೆ

ಪ್ರೀತಿಸಾತ್ರನಾದ ರಾಮೂಗೆ ತಂದೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು.

ನೀನು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ, ರಂಗೂನ್ ಅಜ್ಜ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ನಿನಗೆ ರಂಗೂನ್ ಅಜ್ಜ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ! ಅಗಾಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವಳ ಚಿಕ್ಕಜ್ಜ ಒಬ್ಬರು ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ರಂಗೂನಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೇ ಅವರು ನೆಲೆಸಿ ಒಬ್ಬ ರಂಗೂನ್ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಜಂತದ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಅಂತ. ಆ ಅಜ್ಜ ಈಗ ಒಂದು ವಾರದ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ವಯಸ್ಸೇನೋ ಎಂಭತ್ತು ಅಂತಾರೆ; ನೋಡುಕ್ಕೆ ಐವತ್ತರ ಪ್ರಾಯ. ಹೊರವಾದ ವಿಸಾಶ. ಬರ್ವಿಯರ ತರಹ ರುಮಾಲೋಪಿ. ಅರ್ಧ ಕನ್ನಡ, ಅರ್ಧ ಏನೋ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಅವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಳಂತೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ನಿನಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದಾಗ ಮಗ್ಗಿನ ಜಡೆ ಹಾಗಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಫೋಟೋ ಓಡಿಸಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಆ ಫೋಟೋ ಪ್ರತಿ ಒಂದನ್ನು ಇವಳು ಅವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದಳಂತೆ. ಅದನ್ನು ಅಜ್ಜ ಈಗ ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ನಿನಗೆ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಆ ಫೋಟೋ ನೋಡಿದರೆ ನೀನೇ ಅಂತ ಖಂಡಿತ ಹೇಳಬಹುದು. ರಂಗೂನ್ ಅಜ್ಜನಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನ ಕಂಡರೆ ಅಷ್ಟು ಮಮತೆ, ಪ್ರೇಮ.

ಬಂದು, ನಿನ್ನ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದರು. ನೀನು ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಹೇಗೆ ಪ್ಯಾಸು ಮಾಡಿದ್ದು. ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಪ್ಯಾಸು ಮಾಡಿದ್ದು---ಬಿ. ಎ. ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ನಿನಗೆ ಬಂದ ಒಂದುಮಾನ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದರು. ಇವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಗುವಾಗ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ಹೇಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಾಳು ನಿನ್ನ ದಂಡಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನು.

ಕಡೇಗೆ ಅಜ್ಜ ಹೇಳಿದ. ನಮ್ಮ ಪಂಚ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅವ ನಿಂದಲೇ! ಅವನೇ ನಮ್ಮಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಶಹಣೆ ಅಂತ. ಅಷ್ಟು ಜೊತ್ತಿಗೆ

ಪಾಪು ಒಂದು ನೋಟು ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂತು. ಏನೇ ಅದು ಅಂತ ಅಜ್ಜ ಇಸುಕೊಂಡ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿತ್ತು. ೧೯೩೦ ಆಗಸ್ಟ್ ಆ ಅಂತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಿದ್ದುವು ಅವನ್ನ ಅಮ್ಮನ ಕೈಲಿ ಓದಿಸಿದ. ಭಲೆ! ಭೇಷ್! ಅಂತ ಹೊಗಳಿದ.

ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ರಂಗೂನ್ ಅಜ್ಜ ಹೇಳಿದ. ಮುಂದಿನವಾರ ಹೊರಡಬಹುದು. ಅವನು ಬಂದಾಗ ಹುಷಾ ರಾಗಿರು. ಆ ಪುಸ್ತಕ ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಿ ಮಾಡಿ ಬರೆದಿದ್ದೆ — ಅದನ್ನು ಹೇಳಲು ಮನಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ನಿಂಗಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ನೋಟ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿಕೊಂಡು ಮಾನ ಕಾಪಾಡಿಕೊ.

ಇತಿ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು.
ಶಾಮಯ್ಯ

ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಅಂತ ಸದ್ಭರಾಗಿದೀರಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ?

— ಇದೆಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ.

ಮುರುಗನ ಸೇಡು

ವೆಲ್ಲೂರು ಕಡೆ, ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಮುರುಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಂತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಹವಾಮಾನ ಹಿತಜೀವನ ನೋಡಿ ಇಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಿದ. ಮರಾಠುತ್ ಇಲಾಖೆಯ ದಿನಗೂಲಿ ಆಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ. ಇವನ ಆಫೀಸರು ಪೌರಸಭಾ ಕಛೇರಿಗೆ ವರ್ಗ ಆದಾಗ ಇವನೂ ಪೌರಸಭೆಗೆ ದಿನಗೂಲಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ.

ದಿನಗೂಲಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂತು. ಆದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬೋದು ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂತು.

ಮುರುಗ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಬಲು ಜಾಣ. ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ನಮ್ಮೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಪೌರಸಭೆಯ ದಿನಗೂಲಿಯಾಗಿ ಏನು ಚಾಲೂಕು ತೋರಿಸಾನು? ಏನು ಚಾಲೂಕು ತೋರಿಸಿದರೆ ತಾನೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ.

ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ಬೇಜಾರಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ. ನಮ್ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಉಟ. ಮೈ ತುಂಬಾ ಹಳೇ ಬಟ್ಟೆ. ತಿಂಗಳಿಗಿಷ್ಟತ್ತು ಸಂಬಳ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸೈ ಅನ್ನುವ ಜವಾನ ಅವ. ನಮ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತರ ವ್ರಾಯ. ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಳು ಜಿನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ.

ಕೆಲಸ ಹಾಗಿರಲಿ ಅವನು ಮಾಡೋದು ಅವನು ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳೋದು ಬಲು ಚೆನ್ನ.

ನೋಡಿ, ಸಾವಿ, ಮುನ್ನಿಪಾಲ್ವೀಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇದ್ದಾಗ ಕಮಿಷನರು ಇದ್ದರು. ಅವರು ಹ್ಲಾ ಕಂದರೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ದಿನಕ್ಕೆ ರಂಡಾಣೆ ಸಂಬಳ ಪಿಚ್ಚು

ಬರ್ತು. ಆನಾಲೆ ಅವರ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲೆ. ನಮಕೂ ಶಂಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲೆ.

ಒರ್ನಾಳು ಏನು ಪಣ್ಣೆ ತೆರಿನಾ! ಅವರ ವೀಡ್ ಎದಿರ್ಕ್ ಇಂದ ಕಡೆ ಅಂದ ಕಡೆ ರಂಡರಂಡಡಿ ತೋಡಿಬಿಟ್ಟೆ. ವೆರಿ ಸೈವು ಹಾಕ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ನಾವು ನಾವು ಗಾಂಗಿನಹರೆಲ್ಲಾ ಶೇಂದಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆವು. ಅವರು ಕಾರು ಹೊರಕೇ ಬಿಟ್ಟು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ನಡಿದುಕೊಂಡು ಬೈದು ಬೈದು ಮನೆಕೆ ಹೋದರು. ಅದು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಸರಿಮಾಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಾರ ಆಯ್ತು. ಅಪ್ಪರಂ ನಮಕೆಲ್ಲಾ ದಿನಕ್ಕೆ ರುಡಾಣೆ ಭತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟರು. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡ್ತೀವೊ ಅಂತ.

“ಇವರ್ಕೆಲ್ಲಾಂ ಹೀಂಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಸಾವಿಾ! ಬುದ್ದೀನ” ಅಂದ ಮುರುಗ.

ಈ ರೂಪಾಲು ನರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ

— ನಿನ್ “ಗುಡ್ ಬರ್ನ್” ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಯ್ಯಾ !!

ಸ್ನೇಹ ಅಂದರೆ ?

ಬಾಂದ್‌ನೋರ ಕೆಲಸ ಕಲೀಲಿ ಅಂತ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ನನ್ನ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತೆ ? ಎಲ್ಲಿ ಉಳುಕೊಳ್ಳೋದು ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲುಲ್ಲ. ಎರಡು ಹೋಟಲಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೆ ದಿಟ ! ಆದರೆ ಸಂಬಳ ಸಾಲುಲ್ಲ. ಹೇಗಪ್ಪಾ ! ಅಂತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಸಾಹುಕಾರ್ ಶಾಮಣ್ಣ ಹೇಳಿದ ಯಾಕೆ ! ರೇವಣ್ಣೋರೆ ಇಷ್ಟು ಯೋಚನೆ ! ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಟೇಲ್‌ವಾಡಿ ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಇದೆ ; ಗಾಂಧೀನಗರದ ಹತ್ತಿರ, ನೆಹ್ರೂ ನಗರದ ಪಕ್ಕ ದಲ್ಲೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿರಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ನಮ್ಮ ತೀರ್ಥ ರೂಪರೂ ಒಂದೇ ಹಟ್ಟೇಲಿ ಬೆಳೆದೋರು. ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದೋರು. ಇಷ್ಟು ನನ್ನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ ನಾನಿವ್ವು ಏನು ಸಾರ್ಥಕ ? ಅಂದ.

ಸ್ನೇಹ ಅಂದರೆ ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ಅವಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲವೆ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ನೇಹದ ಮೇಲೆ ಪದ್ಯ ಬರೆಯೋದು ? ಈ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲವೇ ಜನ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟರೋದು ? ಅಂದು ಕೊಂಡೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ಪಟೇಲ್‌ ವಾಡಿಯಲ್ಲ ಸಾಹುಕಾರ ಶಾಮಣ್ಣ ನವರ ಮನೆ ಹುಡುಕಿದೆ, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಮನೆ. ಸ್ವಯಂಪಾಕಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲ ಇತ್ತು. ಇಂತಹ ಮನೇನ ನನಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟೋನ ಔದಾರ್ಯ ನೋಡಿ ಮನಸ್ಸೇ ಕರಗಿತು. ನಾನು ಬಂದಾಗ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸಿಂಧಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಅವರವರ ದೊಡ್ಡ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಎಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಸ್ನೇಹಿತ ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಮನೆ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ ಸಾಮಾನೆಲ್ಲಾ ಇಡಿಸಿದೆ. ಮಾರನೇ ದಿನ ಸಾಹು ಕಾರ ಶಾಮಣ್ಣನೇ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದ ಎಂತಹ ಸ್ವಾಗತದ ಕುರುಹು ಈ ಕಾಗದ ಎನ್ನಿಸಿತು.

“ ಮನೆ ನಿಮಗೆ ” ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತೆ ಅಂತ ನಂಬಿದೀನಿ. ಎಣ್ಣೆ ಕ್ಕೆ ತಂತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ರಿಪೇರಿ ಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕ

ಆಗಬಹುದೋ ಎಂದು ಕರೆಂಟ್ ಬಂದ್ ಮಾಡಲು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ನೆಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಾನೂ ಹಾಗೇ. ನಳಗಲೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಸಡಿಲ ವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೇ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರಿಪೇರಿಮಾಡಲು ಕೊಠಾಯಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಭಾವಿ ಇದೆ ಸೊಗಸಾದ ಅಮೃತದಂತಹ ನೀರು. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಬಂದಾಗ ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ಹಣ ಬೇಕಾದರೆ, ಅವರುಗಳು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ನೀವೇ ಮುಂಗಡ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ನಾವು ನಾವು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ರೀಪೇರಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದವರು ಯಾರಾ ದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಸರಿಮಾಡಿಸಿ.

ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೇವಿನ ಮರ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಸೌದೆ ಯನ್ನು ನೀವೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಸೌದೇಗೆ ಅಭಾವ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮರ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಗೂಬೆಗಳ ಕಾಟ ಹೆಚ್ಚು ಅದರಿಂದ. ಒಂದು ನಿಂಬೆಸೊಸಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಹಾಕಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಅಡಿಗೆ ಮನೇಲಿ ಜಿರಳೆಕಾಟ ಅಂತ ಹಿಂದಿನ ಬಾಡಿಗೆದಾರರು ಬರೆದಿದ್ದರು ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಹೊಡಿಸಿಬಿಡಿ.

ಹಿತ್ತಲಕಡೆ ಒಂದು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಗಿಡ ಇದೆ. ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕೀಳಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ರವಾನಿಸಿ. ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿಗೆ ಬಲು ಚೆನ್ನ ಆ ಗಿಡದ ಕಾಯಿ. ನಮ್ಮಾಕೆಗೆ ಆ ಮರದ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಣ.

ಶಾಲೆ ರಸ್ತೀಲಿದೆ ಮನೆ. ಹುಡುಗರೆಲ್ಲಾ ಕಾಂಪೌಂಡು ಮೇಲೆ ಬರೆಯೋ ಅಭ್ಯಾಸ. ಕಾಂಪೌಂಡು ಹೊರಗೆ ಚರಂಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಚಾವೆ ಮುಳ್ಳು ಹಬ್ಬಿಸಿ ಬಿಡಿ. ಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುತ್ತೆ.

ಬಾಡಿಗೆ ವಿಚಾರ! ಸ್ನೇಹಿತರು ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ವಿಚಾರ ಏನು ಬಂತು? ಆ ಸುದ್ದಿ ಎತ್ತಬೇಡಿ. ನೀವು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

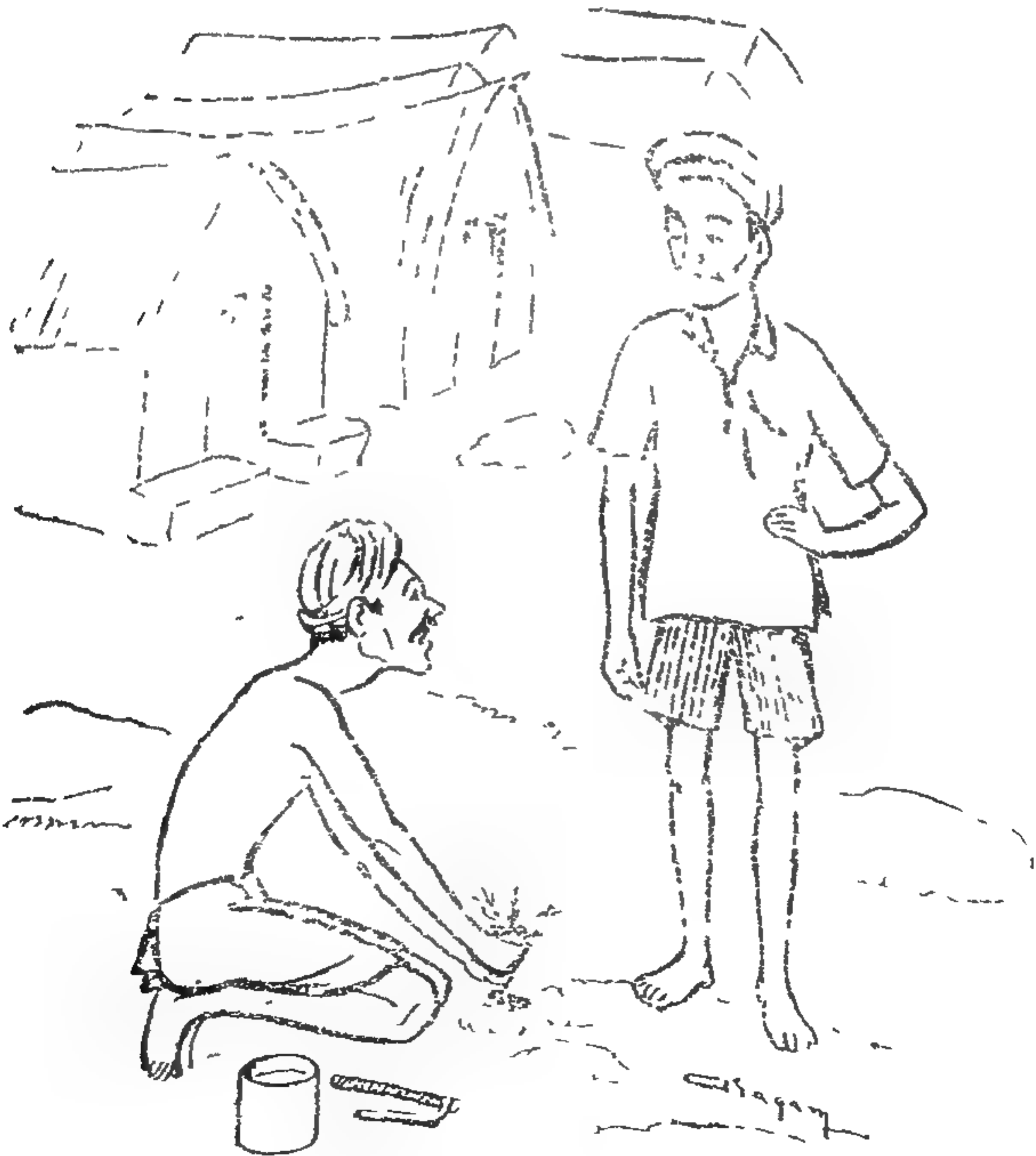

ನೀವು ಬರುಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ದಾರರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ನೂರೈವತ್ತರ ಹಾಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬನ್ನಿ.

ಎಂತಹ ಸ್ನೇಹ ಅಂತೀರಿ? ನೂರೈವತ್ತು ಅಂತ ನಾನಂದರೆ ಬಂದವರು ನಾನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಅಂತ ಅನ್ನೋಹಾಗಿದೆ ಮನೆ. ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಗಿಡ ಸಕ್ಕದ ಮನೆಲಿರೋದು ಈ ಮನೆಲಿ ಕಾಯಿ ಬಿಡ್ತಾ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೀಳಬೇಕಾದರೆ ರಾತ್ರಿ ನೆ ಸರಿ. ಜೀವಿನ ಮರ ಕಡಿಸುಕ್ಕೆ ಏನಿಲ್ಲ ಅಂದರೂ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು ಹಳೇಮರ!

ಅಲ್ಲಾ! ಸ್ನೇಹ ಎಂದರೆ ನೋಡಿ ಪ್ರಾಣ ಅದರೂ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಪ್ರಾಣ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡೋದೇ ವಾಛೆ!

---“ ಹೋಟಲವಾಸಿ ”

ಈ ಮರ ನೆಟ್ಟರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಾದರೂ ಸುಖವಾಗಿರ್ತಾರೆ.

ಕೊಡಲೇ ಒಂದು, ಕೆನ್ನೆಗೆ!

“ಈ ಓದಿದ ಹುಡುಗೀರನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು” ಅಂದ ನಮ್ಮ ಸುಂದರು. ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಈ ವೇದಾಂತಸಾರ. ಯಾಕೋ! ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಬಲು ಶಹಣೆ. ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವಳು ಫಸ್ಟ್. ಇದ್ದ ಬದ್ತ ಮೆಡಲೆಲ್ಲಾ ಅವಳದೇ. ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ಸೈನ್ಸ್ ಅವಳ ಪಠ್ಯ ವಿಷಯ. ನಿನಗೂ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಂಬಳ. ಸ್ವಂತ ಮನೆ. ನೀನೇನು ದಡ್ಡ ನಲ್ಲ! ಯಾಕೆ ಹೀಗಂತಿ? ಎಂದೆ.

ನಾನು ದಡ್ಡ ನಲ್ಲ! ಅಂದೆಯಾ, ಬಲು ಮಡ್ಡಿ. ಬಲು ದಡ್ಡ !! ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಓದಿದ ಹುಡುಗೀನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊತಾ ಇದ್ದೆನೆ. ಹಳ್ಳಿ ಹುಡುಗಿ ಆಗಿದ್ದರೆ ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ನೋಡು ನೊನ್ನೆ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನಲ್ಲಿ “ಮುರುಕು ಮನೆ” ಚಿತ್ರ ಕೊಂಡೆ ನಲ್ಲಾ. ಅದನ್ನು ಹಜಾರದ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬೀಳೋಕಡೆ ತೂಗು ಹಾಕೋಣ ಅಂತ ಕುಸುಮನ್ನ ಕರೆದು “ಲೇ! ಒಂದು ಮೊಳೆ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಟೈನು, ಒಂದು ಸುತ್ತಿಗೆನೋ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುಂಡುಕಲ್ಲೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಅವಳೇನು ಮಾಡಿದಳು ಗೊತ್ತೆ. ಒಂದು ತಟ್ಟೆಲಿ ಒಂದು ಮೊಳೆ, ಒಂದು ಸುತ್ತಿಗೆ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಟೈನು, ಒಂದು ಶೀಷೆ ಟೆಂಕ್ಟರ್ ಐಯಡೀನ್, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬಾಂಡೇಜ್, ಇಷ್ಟನ್ನೂ ತಂದು ನರ್ಸ್ ನಿಂತ ಹಾಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು, ನೋಡು.

ನನಗೆ ರೇಗಿಹೋಯ್ತು. ಟೆಂಕ್ಟರ್ ಶೀಷೆ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಕೆನ್ನೆಗೆ ಬಿಗಿಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕೊಡಲೇ ಅನ್ನಿಸಿತು ಅಂದ.

ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಎಂದೆ.

ಗುರು ದಕ್ಷಿಣೆ

ಕೈಗಡಿಯಾರದ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇತ್ತು. ಹಿಡಿದ ಕೈಯ್ಯ ನಾಡಿಯ ಮಿಡಿತ ಯಾವುದೋ ಆತ್ಮೀಯತೆಯ ಶಬ್ದದಂತಿತ್ತು. ಮಲಗಿದ ಮಹಾನುಭಾವನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದೇ ನೋಟ. ಅದೇಹಾದ ಹುಳಿತ ಒಂಟಿ ದಂತ. ಅದೇ ಪೊದರು ಹುಬ್ಬು. ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನ ಸಿನಿಮೀಯವಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು.

“ ಗುರುದೇವಾ ” ಎಂದು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹಿಡಿದ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಕಿವಿಗೆ ಸ್ವಿಚ್‌ನ ಕೋವ್ ಏರಿಸಿ ಅವರ ಎದೆಯ ಗೂಡಿನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಿಒತ್ತಿ ಆ ನಾದವನಾಲಿಸ ತೊಡಗಿದೆ. “ ಲಬ್‌ಡಬ್, ಲಬ್‌ಡಬ್ ” ಶಬ್ದ ವಿಚಿತ್ರರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿತು “ ಲಬ್ಬೋ ಲಬ್ಬೋ ” ಎಂದು ಹೃದಯ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿತ್ತು ಆ ಶಬ್ದ ಸಂಸತ್ತು. ನನ್ನನ್ನೇ ಆಳವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಅಸ್ತಿಪಂಜರ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಏನೋ ಹೇಳಲು ಬಾಯಿತೆರೆದು ಹಾ ತೊರೆಯಿತು. ತಕ್ಷಣವೇ ಅದರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಮೀಟರಿಟ್ಟು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಫಲವೋ ಓನಾಮ ಕಲಿಸಿದ ಗುರುನರೈರ ಸೇವೆ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಭಿಕ್ಷೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ “ ಗುರುದೇವಾ ” ಎಂದು ಜ್ವರದ ಪರಿತಾಪವನ್ನೆಣಿಸಲು ಧರ್ಮಾಮೀಟರನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅದು ೧೦೨ ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ತೊನ್ನೆ ತೊನ್ನೆ ತೊನ್ನೆ ಎಂದು “ ಬರೀ ಬ್ರೆಡ್ಡು ಹಾಲು ಸಾಕು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. “ ಎದನ್ನೇ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕೊಡಿಸಿ ಬಿಡಿ ” ಎಂದೊರಲಿದರು ಗುರುದೇವ.

ಸಹಸ್ರಾರು ಶಿಷ್ಯ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ಮಳಲಕಣ. ಅವರಿಗೆಷ್ಟು ನೆನಪಿರಬೇಕು? ಅದರೆ ಬಿಸಿಬಿಸಿಯ ಲತ್ತಿಗಳತಿಂದ ನನ್ನ ಅಂಗೈ ಅವರ ಬಿದಿರು ಬಾಹುತ್ವವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮರೆತೀತು? ಅವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಅದರಿಸಿ ಬೇಗ ವಾರ್ಡಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದೇ ಅವರ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಅವರ ಲೆಖ್ಪಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೊಡುವ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ನರ್ಸುಗಳಿಗೂ ವಾರ್ಡ್ ಬಾಯಿಗಳಿಗೂ ಅದರ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದೆ.

“ ನಮಸ್ಕಾರ ಮೇಷ್ಟ್ರೆ—ಹೇಗಿದೆ ಇವತ್ತಿನ ವರಿಸ್ಕಿತಿ ” ಎಂದೆ-ಮರುದಿನ.

“ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ....ಹಸಿವು ಜಾಸ್ತಿ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಹೋಳು ಬ್ರೆಡ್ಡು ಒಂದು ಪಾವು ಹಾಲು ಕೊಡಿಸಿದರೆ ”

“ ಆಗಲಿ....ಆದಕ್ಕೇನು....ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡ್ತೇನೆ ...ಮೇಷ್ಟ್ರಿ. ”

“ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟೆನಲ್ಲಾ... ”

“ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ .. ”

“ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೆ ನಿನ್ನಾ !.... ”

“ ತ್ಯಾಮಗೊಂಡ್ಲು—ಹಳೇಕಾಲ ಮೇಷ್ಟ್ರಿ ಲಾಯರು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಯ್ಯನ ಮಗ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ—ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲೆ—ನೀವೇ ಗುರುಗಳು ...”

“ ಓಹೊಹೊಹೊ....ಸರಿ ಸರಿ ದೇವರು ಸಿಕ್ಕಹಾಗೆ ಸಿಕ್ಕೆಯಪ್ಪ—ಆರಾಮು ರೂಮು ಕೊಡಿಸಿದ್ದಿಯು.... ”

“ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿಮ್ಮ ಖಾಯಿಲೆ ವಾಸಿಮಾಡಿ ವಾರ್ಡಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡೋದೇ ಈ ಶಿಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯ ...” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ರುಚಿಸದಿದ್ದದ್ದು ಅವರ ಮುಖವೇ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು.

ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕೈಹೊತ್ತು ಚಿಂತಾಮುದ್ರಿತರಾಗಿ ಮಂಚದಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಗುರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾದೆ. “ಎನು ಮೇಷ್ಟ್ರಿ ಗಾಢ ಯೋಚನೆ?.” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ, ಒಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಒಂದು ಉಗ್ರತಪಸ್ಸು, ಒಂದು ಎಕೈಕಚಿತ್ತತೆಯ ಫಲದ ಹೋರಾಟ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮಿ ಮಾಸ್ತರ ಜಾತಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಕೊಟ್ಟಿತು—ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗದ ಇಂದಿನ ತರುಪೇತುದಾರರ ಉಳಿವು ನಮ್ಮ ಕೈಲೇ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಇಂಥಾ ಮಂಚ ಇಂಥ ಬ್ರೆಡ್ಡು ಇಂಥ ಹಾಲು ಇಂಥ ಹೊದ್ದಿಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.... ” ಎಂದು ಗುರುಕುಲದ ಉದ್ಧಾರದ ಪ್ರಸಿತಾ ಮಹರಂತೆ ಹೇಳಿದರು ಮಾಸ್ತರು. ಕೈಮುಟ್ಟಿ ನಾಡಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಜ್ವರ ವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೇಕೆ ಹೀಗೆ ಸನ್ನಿವಾತದ ಮಾತು? ಎಂದು ನನ್ನ ವೈದ್ಯಮನೋ ವೃತ್ತಿ ಪೇಚಾಡಿತು.

“ ಹೊದ್ದು ಮಲಗಿಬಿಡಿ—ಇನ್ನೂ ಸಾಲ್ಕೇ ದಿನದ ಔಷಧಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತೆ ಈ ವಾರ್ಡಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾಗುತ್ತೆ.... ” ಎಂದು ಸಮಾ ಧಾನ ಹೇಳಿದೆ.

“ ಬಿಡುಗಡೆ ! ಇಲ್ಲಿಂದ ! ಯಾಕೆ ಮಹರಾಯ. ನನ್ನ ಮಾತೇ ನಿನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬಿಡುಗಡೆಯ ಮಾತೇಬೇಡ. ಕಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟು ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರ ಕುಲದ ಸಂಬಳ ಏರಿದೆಯೆ ? ನಮ್ಮ ಮೋಕ್ಷದಲಕ್ಷ್ಯ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ—ನಾವು ತಯಾರಿಸಿದ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜೆ ಗಳು ಹಿಂದಿನ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕಾಯುವರೆ? ಅದಕ್ಕೇ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ—ಉಪವಾಸ

ವಂತೂ ಇದ್ದೆ ಇದೆ....” ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ನನಗೆ ಗಾಬರಿ, ಸನ್ನಿ ಯೋ ಪಿತ್ತವೋ ವಾತವೋ....ಎಂದು ಹಣೆಮುಟ್ಟಿ ಎದೆಯ ಮಿಡಿತ ನೋಡಿದೆ. ಆಗ ಅವರು—“ ಗಾಬರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲಮಗು—ನನ್ನ ವಾದವಿಷ್ಟೆ. ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರ ಜಾತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ವಾರ್ಡುಗಳಲ್ಲೇ ಏಕೆ ಆರಾಮವಾಗಿ ಸಾಕ ಬಾರದು? ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ನನಗೆ ಈ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು—ಇದೇ ಸುಖ ನಮ್ಮ ವರೆಲ್ಲಾ ಅನುಭವಿಸಲಿ—ಆ ಅರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಅಸ್ತಿ ಪಂಜರಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳವಲ್ಲವೆ? . ಯೋಚನೆ ಮಾಡು. ನಮ್ಮ ಜಾತಿಗೆ ಈ ಹಾಲು ಈ ಬ್ರೆಡ್ಡು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕು?....” ಕೊಂಚ ಅರ್ಥವಾಗ ತೊಡಗಿತು ಗುರುಗಳ ವಾದಸರಣಿ.

“ ನೀವಿಲ್ಲಿಗೆ ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದಿರಾ!....”

“ ಹೌದು. ನನಗೇನು ಬಂದಿದೆ ರೋಗ....ತ್ಯಾಮಗೊಂಡ್ಲಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಇದೇ ಮೊದಲು ನಾನು ಬಂದದ್ದು. ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಹರಕುಕೋಟು ಗಂಟು ಪಂಚೆಯೇ ನನ್ನ ಉಡುಪಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಂದದ್ದೊಂತ ಕೇಳಬಾರದೆ?....”

“ ಹೂಂ—ಅಂದಹಾಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಯಾಕೆ ನೀವು ಬಂದದ್ದು?....”

“ ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ ಏವಮಾನದ ಕಂಪನಿಗೆ ಸೇರಿನೇಂತ ಓಡಿಬಂದ. ಆ ತಂಗಿ ಲಬೋ ಲಬೋ—ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಕೂಡಿಟ್ಟ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಹಾಕಿ ಆ ಹೈದನನ್ನ ಹುಡುಕಿ ತರುವಂತೆ ನನ್ನ ಅಂಗಲಾಚಿದಳು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಬಾರಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೊಟಾರು ಹತ್ತಿದೆ. ಕಲಾಸಿಪಾಳ್ಯದಲ್ಲಿಳಿದು ಕೊಂಕುಳಲ್ಲಿ ಪಂಚೆ ಸಣ್ಣಂಗೊತ್ತದ ಗಂಟು ತುರಿಕೆ ಕಾಲುಬಿಟ್ಟೆ. ಗುರುಕುಲದ ಮೊದಲ ಅವಮಾನ ಅಲ್ಲಿ ಆಯಿತು —” ಎಂದು ಉಸುರುಗರೆದರು ಮಾಸ್ತರು.

“ ಅವಮಾನ....ಅದುಹೇಗೆ?....”

“ ಕೈಯ್ಯ ಗೆರಗಳನ್ನೆಣಿಸುತ್ತಾ ಅಂಗೈಮೇಲು ಮಾಡಿ ಸಾಲಾಗಿಂತ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸಕ್ಕದಲ್ಲೆ ಹಾದುಹೋಗುವಾಗ ಜರವೇಬವ ಹ್ಯಾಟುಗಳ ತಲೆಯ ಫ್ರೆಂಟುಸೀಟಿನ ಜನ ತಲಾ ಒಂದೊಂದು ಮೂರುಕಾಸು ನನ್ನ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಡಲು ನಾನೇನು ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡುವ ಭಿಕಾರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದರೆ!....ಸಿರಿತನದ ಸೊಕ್ಕೋ ಪಟ್ಟಣದ ತಿಕ್ಕಲೋ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಹಾಗೇ ಕೋಪಗೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಡ ರಿಸಿ ಮಾರ್ಚೆಟ್ ಚೌಕದಬಳಿ ಬಂದೆ...ಒಂದು ಮೊಟಾರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪ್ರೋಲೀಸರು ನನ್ನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ‘ಒಬ್ಬರು ಬಂದದೇ ನನ್ನ ರಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ‘ ಹತ್ತು ವ್ಯಾನು’ . ಎಂದು ಹೇಳಿದರು....”

“ ಅದ್ಯಾತಕ್ಕೆ ... ಏನು ಕಂಡರು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ? ಆ ಜನ?.... ”

“ ಬೆಗ್ಗರ್ಸ್ ಕಾಲೋನೀದಂತೆ ಆ ವ್ಯಾಢು. ನನ್ನ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದರು ಈ ಮಂದಿ—ಆಂ. ಬೆಗ್ಗರ್ಸ್ ನೀವು ನಾನಲ್ಲ—ತ್ಯಾಮಗೊಂಡ್ಲು ಶಾನುಭೋಗ ರನ್ನ ಕೇಳಿ ಈ ಮಾಸ್ತರ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಜೀವನದ ವೈಖರಿ....ಎಂದು ಕೊಸರಿ ಗದರಿಸಿದೆ ...ಅನುಮಾನದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಕೈಬಿಟ್ಟರು ಆ ಬೇವರಿಗಳು....ಅಲ್ಲಿಂದ ಈ ಅಸ್ಪತ್ರಿೆಯ ಕಡೆ ಧಾವಿಸುವಾಗ ಕೇವಲ ಸಿಟಿಸರ್ವಿಸಿನ ಕಂಡಕ್ಕರು ಏನಂದ ಗೊತ್ತೇ? ”

“ ಏನಂದ ಅವನು?.... ”

“ ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾಮಿ ...ಮೆಂಟಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್....ಜನ್ ಸೀಟ್, ಮೆಂಟಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್....ಎಂದು ನನ್ನ ಕೂಗಬಹುದೆ ಅವನು?....ನೋಡಿದಿರ ಅವನ ಮೈಯ್ಯು ತಿಮರು?.... ಆಂ.... ”

“ ಹ್ಲ ಹ್ಲ ಹ್ಲ.... ಆಮೇಲೆ.... ”

“ ಆಮೇಲೇನು—ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹುಚ್ಚು... ಎಂದು ಹಾಯಾಗಿ ಈ ಅಸ್ಪತ್ರಿ ಕಾಂಪೌಂಡಿನ ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದೆ. ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಈ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದೆ. ಹೇಗಿದೆ?...ಮಾರ್ಪಾಡು? ”

“ ಅರೆ! ಖಾಯಿಲೆ ಅಂತ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆ?...ನೀವು?.... ”

“ ಇಲ್ಲಿ....ನಾರ್ಡ್‌ಬಾಯ್ಸ್‌ನ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ ಯಾಕಪ್ಪ ನನ್ನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಮಲಗಿಸಿದಿರಂತ. ಅವನಂದ ‘ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿದ್ದು—ನಿಮ್ಮಂಥವರೆ— ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಇನ್ನು ಡಾಕ್ಟರು ಬಂದು ಬೈತಾರಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟು ಅವನ್ನಾಂತ; ಹುಡುಕಿದೆವು—ತಾವು ಮಲಗಿದ್ದಿರಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಲೆಬ್ಬಕ್ಕೆ ಲೆಬ್ಬ ಮಂಚಕ್ಕೆ ವಾರಸುದಾರರು ಸಿಕ್ಕಹಾಗಾಯಿತು ಹೊತ್ತು ತಂದು ವಾರ್ಡಿಗೆ ಹಾಕಿದೆವು’ ಎಂದ ಆ ಹುಡುಗ. ‘ನನಗೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲವಲ್ಲಾಂದೆ’ ಅವನು—ಆಗದೆಇದ್ರೆ ಏನಿ? ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಹಾಲು ಅನ್ನ ಬ್ರೆಡ್ಡು ಸಿಗತ್ತಲ್ಲ ನಿಮಗೇನು ನಷ್ಟ? ಅಂತ ನನ್ನೇ ಕೇಳಿದ. ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾದೆ ಹೇಗಿದೆ?— ”

“ ಮತ್ತೆ ನಿಮಗೆ ಜ್ವರ ಇರುತ್ತಲ್ಲ ನಾನು ನೋಡಿದಾಗ? ... ”

“ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗುರುಕುಲಕ್ಕೆ—ಮಾಸ್ತರ ಜಾತಿಗೆ ಆದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಯ್ಯಲ್ಲ ಉರಿದು ಹೋಗುತ್ತೆ ನಿಮಗೆ ಜ್ವರ

ಕಾಣುತ್ತೆ....ಅಷ್ಟೆ....” ಎಂದ ಗುರುಗಳ ಮಾತುಕೇಳಿ ನಾನು ಪೆಚ್ಚಾದೆ.... ಅವರೇ ಕೇಳಿದರು....ಮತ್ತೆ.

“ನಿನ್ನ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಕು ವೆಂಕಟಸಾಮಿ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಈ ಮಂಚ—ಈ ರಗ್ಗು ಈ ಹಾಲು ಈ ಬೈಡ್ಡು ಈ ಶಿಶ್ರೂಷೆ ನಡೆಸಿಕೊಡು ಶಿಷ್ಯನಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ.... ನಾನಿಲ್ಲಿದ್ದೇ ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಸೇರಿಸಲು ಚಳುವಳಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ ನೀನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು...” ಎಂದು ಹೊಡ್ಡು ಮಲಗಿದರು.

“ಆಗಲಿ—ಗುರುವರ್ಯ ” ಎಂದನ್ನ ದೆ ಮತ್ತೇನನ್ನ ಲಿ ನಾನು?....

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

— 0 —

ಹಬ್ಬ ಸಾಲಿಗೆ ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸುಕೆ ಸುಬ್ಬಮ್ಮಾ !

ಇದು ಹಬ್ಬ ಕ್ಕಲ್ಲಮ್ಮಾ — ಇಲಿ ಬೋನಿಗೆ ಇಡುಕ್ಕೆ — ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ನಾಸಿಲ್ಲಮ್ಮಾ !!

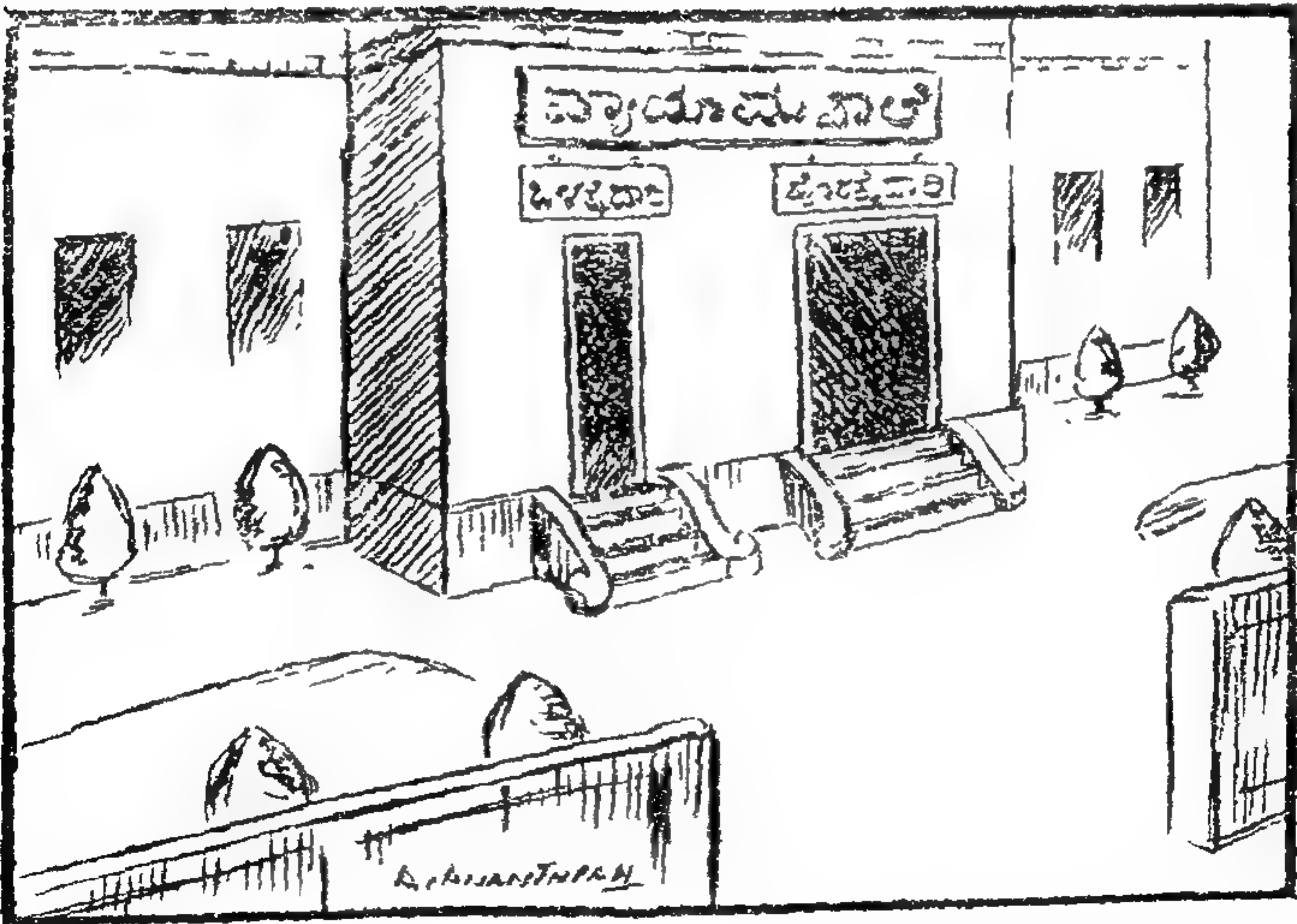
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನ

ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ ರಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಧ್ವಜಾ
ರೋಹಣ ಮಾಡಿದ—ತಲೆಕೆಳಕಾಗಿ. (ಅದನ್ನು ಮರುದಿವಸ ನಾನು ಪತ್ತೆಮಾಡಿ
ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ, ನನ್ನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ನನಗಾದ
ಲಾಭ, ಇರಲಿ) ಅನಂತರ, ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಡೆಯಿತು.
ಹಾಲಿನವನು ಬೇಗ ಬಂದು ಕಾಫಿ ತಯಾರಾಗಲೆಂದು, ನಮ್ಮಮ್ಮ ಅಡಿಗೆ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ಸೊಸೆಯರ ಮೇಲೂ ತುಂಬಾ ರೇಗಿದರು. ಅವರು ಮನಸ್ಸೀ
ಮಾತಾಡುತ್ತಾರಂತೆ, ತವರು ಮನೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಮ್ಮನ ಮೇಲೆ ಚಾಡಿ ಬರೆದಿದ್ದ
ರಂತೆ. ರಂಪವೋ ರಂಪ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮನೆ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ತೂಗಿ
ಹಾಕಿದ್ದ ಪಂಜರದೊಳಗಿಂದ ಗಿಳಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು. ಎಂಥ ದಿನ, ಇಂಥಾ
ದ್ದಾಗಬಹುದೆ, ಅಂತ ನಾವೆಲ್ಲ ಆ ಗಿಳಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೆ ಗೂಡು ಸೇರಿಸಿ
ದೇವು. ಜೈ ಹಿಂದ್, ಅಂತ ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮಣ್ಣ
ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಮಳೆ ಮರದ ಸಸಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ. ಅದರ
ಬೇರು ನುಗ್ಗಿ ಮನೆಯನ್ನೇ ಕೆಡವಿಬಿಡುತ್ತದೆ, ಅದು ಜಿಳೆದು ಮಳೆ ತರಿಸಿದರೆ
ತಾರ್ಸಿಯೆಲ್ಲ ತೂತಾಗುತ್ತದೆ, ಕನ್ನಡ ಮುನ್ನಿಯೋ, ಗುಜರಾಥಿ ಮುನ್ನಿಯೋ
ಯಾರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಲಿ ಅಂತ ಅವನು ಕಿಡಿಕಡಿಯಾದ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ
ವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೇ ಕೂಡಿಹಾಕಿದ್ದ. ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಅವತ್ತು ರಜ.
ಸಂಜೆ ತನಕ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಯಾರೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ
ಆಟ ಆಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅಪ್ಪ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಯಾರೂ
ಸದ್ದು ಮಾಡಬಾರದಂತೆ. ಸಂಜೆ ನಾವು ನಡುಮನೆಯಲ್ಲೇ ಸಭೆ ಸೇರಿದೆವು.
ಅದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದ ಮನೆ ರಾಯರು ಒಂದು ಸಂದೇಶ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೋ ಜ್ವರ, ತಲೆನೋವು, ಕೂಗಬೇಡಿರೋ ಅಂತ ಅವರ
ಕೋರಿಕೆ. ಎದುರುಗಡೆ ವಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಎಂಟು ಲೌಡ್‌ಸ್ಪೀಕರ್
ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಟೆ ಒಟೆ ಒಟೆ ಅಂತ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಬಂಧ,
ಮರ್ಯಾದೆ, ನಮಗೇನು, ಅಂತ ನಾವು ಸಭೆ ನಡೆಸೇ ನಡೆಸಿದೆವು. ಸತ್ಯ,
ಅಹಿಂಸೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಣ್ಣ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ. ಅವನು

ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ತ ಯಾವುದೋ ವೇವರಿಂದ ಕದ್ದು ಹೊಡೆದ ಅಂತ ನಮಗೆ
 ಆಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಯಾವುದೋ ಹೋಟಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಆಳೊಬ್ಬ
 ಮುಷ್ಕರದ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪರಿಸಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಯನ್ನು
 ನಾವೆಲ್ಲ ಹಂಚಿಕೊಂಡೆವು. ನನ್ನ ತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ
 ಹೆಚ್ಚು ನಾನೇ ಹೊಡೆದೆ. ಸ್ಕೂಲ್ ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಮ್ ವಾಸಿಕೆಯೊಂದರಿಂದ
 ನಾನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಕಟ್ಟುಹಾಕಿಸಿದ್ದ ಗಾಂಧೀ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮ ಹೂವಿನ
 ಹಾರ (ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಕಿತ್ತಿದ್ದ ಹೂವುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿ
 ಸಿದ್ದ)ವನ್ನು ಹಾಕಿದಳು. ರಾತ್ರಿ ಅಪ್ಪ ಬಂದು, ಏನೋ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲೆಲ್ಲ
 ಗಲೀಜು, ಅಂತ ಗದರಿಸಿದಾಗ, ನಾವು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಅಣ್ಣ, ಎದುರುಮನೆ
 ಹುಡುಗರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅಕೆ ಬಂದು ಒಮ್ಮೆ ಹೊತ್ತೂ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು,
 ಅವರು ಹಾಕಿದ್ದ ಕಸ ಇದ್ದು, ಎಂಗು ಹೇಳಿ ಅವರ ಏಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೆವು.
 ಜೈ ಹಿಂದ್.

— ಪ್ರಬ್ಧ ರಾಢು.

ಮುದಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ

ಮುದಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣನು ಬಲು ಮುದಿಯಾಳು;
 ಆದರು, ಹಸುಗೂಸಾಗಿಯೆ ಹುಟ್ಟಿದ!
 ನಕ್ಕರೆ ನಗಿರಿ! ನಿಜವನೆ ವೇಳುವೆ;
 ಅವನನು ಹಡೆದವಳೊಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣು!
 ಮಗುತನದಿಂದಲು ಮುದಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಗೆ
 ಹಸಿವಾದೊಡನೆಯೆ ಆಳು ಪ್ರಾರಂಭ;
 ಸಿಕ್ಕಿದ ತಿಂಡಿಯ ಗಂಟಲಕಡೆಗೇ
 ಸಾಗಿಸಿಬಿಡುವನು ಸಂತಸದಿ.
 ದಾಹಕೆ ದ್ರಾವಕ, ಹಸಿವಿಗೆ ಗ್ರಾಸ
 ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು, ಮುದಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಗೆ;
 ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸದವನಿಗೆ
 ಏನೂ, ಎತ್ತಲು; ಏನಿದು ಅಚ್ಚರಿ?
 ಆದರೆ ಮಾತ್ರ, ನಡುನಿಶಿಯಲ್ಲೂ
 ಕೇಳಿಸುವುದಂತೆ ಶಬ್ದವು ಮಾತ್ರ!
 ನಂಬುವಿರೋ ನೀವಿದನು ನಾನರಿಯೆ;
 ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ತೊಡಗಲು ಮುದಿಯ
 ಎಡಬಲ ಮೇ ಕೆಳಗೀಪರಿ ನಾಲಗೆ
 ಆಡುವುದಂತೆ, ಗಡಬಡ, ಬಾಯಲಿ!
 ನಡೆದರೆ ಮುದಿಯನು ಕಾಲೂನಡೆವುದು,
 ನಿಂತರೆ ಕಾಲೂ ನಿಲ್ಲುವುದಂತೆ!
 ನಕ್ಕೇ ಬಿಡುವಿರಿ ನೋಡಾ ನಡಿಗೆಯ—
 ಒಂದೇ ಕಾಲೇ ಮುಂದೇ ಮುಂದು!
 ಬುರುಡೆಯ ಅಕ್ಕದ ಪಕ್ಕದಲವನಿಗೆ
 ಒಂದೊಂದೇ ಕಿವಿ ಅಂಟುತ್ತಂತೆ!
 ಮೂಗಿನ ಕೆಳಗೆ, ತುಟಿಗಳ ನಡುವೆ.
 ಕಿವಿಗಳವರೆಗೂ, ಬಾಯಬಿಲ!
 ವಿಚಿತ್ರವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಮುದಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ
 ಸತ್ತೇ ಹೋದನು, ಉಸಿರಾಡುತ್ತ;
 ಸಾಯದೆ ಇದ್ದರೆ,—ಹೇಳಲೆ ಸೋಜಿಗ?—
 ಬದುಕಿಗುತಿದ್ದನು, ಈ ವರಿಗೆ!

— ಪಾಟಾಳಿ.

ಹಿಗ್ಗುವಿ ಯಾಕೋ?

ಯಾಕೋ? ಅಂದರೆ, ಹಿಗ್ಗಲು ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣಗಳಿವೆ, ಅದಕ್ಕೇ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನೊಂದು ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿದೆ; ಹಿಗ್ಗಿದೆ ಯಾಕೆ? ಚಿತ್ರ ಎಷ್ಟು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿರಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿದೆ. ರೇಷನ್ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಆ ತಾರಾಮಣಿಯರಿಗೆ ಎಂಥ ಸುತ್ತಳತೆ! ಅಸೂಯೆ ದ್ವೇಷ ಅಜ್ಞಾನ ಇವು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕಗಳಲ್ಲೂ ಚಿತ್ರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಸಹಕಾರ ಬುದ್ಧಿ! ಕೋಮುವಾರು ವಿಷದ ಬುಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನಾಡಲ್ಲೂ ಆ ಕತೆಗಾರನದು ಎಂಥ ತಾಳ್ಮೆ! ಆರೋಗ್ಯದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೊಂಚವೂ ನಿಷ್ಠೆ ಇಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವೃಂದದವರು ಕೆಲವರಾದರೂ ಮಂದಿರದ ಸೀಟಿನ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಉಗುಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ, ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿದೆ. ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ, ಮದ್ಯಪಾನದ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ತಲೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರೌಪದರುಗಳೊಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಾರೋಡಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ, ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿದೆ.

ನಿಜಕ್ಕೂ. ನಾವು ಸಂತೋಷವಡಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವೇ ಇಂದಿನದು. ಆರು ಔನ್ಸ್ ಅಕ್ಕಿಯಾದರೂ, ಇಂದಿನ ಈ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ ಹೊಡೆದಾಟದಲ್ಲಿ, ಈ ಸುಳ್ಳು ತಟಪಲೆಯ ತಾಂಡವದಲ್ಲಿ, ಈ ಸೊಕ್ಕೇರಿದ ಕಪಟ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ, ಎಂದು ನಾವು ಏಕೆ ಹಿಗ್ಗಬಾರದು? ಇಷ್ಟೊಂದು ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಪೀಡಿಸಿ ಸೂಜಿ ಚುಚ್ಚಿ ಹಿಂಸಿಸಿದರೂ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಜನ ಬದುಕಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಮ್ಮಂಥವರೇ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ಅದು ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕುಂಟೆಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮಂಥವರ ದಡ್ಡ ಮಕ್ಕಳ ವೈಕಿ ನೂರರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸುಮಾಡಿ ಮೇಧಾವಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಪವಾಡವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೇನು? ಯಾರನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೋ, ಯಾವ ದುರಾಸೆಗೋ, ಎಂಥ ಮೋಹಕ್ಕೋ ಏನು ಕನಸಿಗೋ ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಂಡಿರನ್ನು, ಇದುವರೆಗೂ ಕೈಬಿಡದೆ ಇಷ್ಟು ಜನ ಗಂಡಂದಿರು ಪರಿಪಾಲಿಸಿ ಪೋಷಿಸಿ ಸುಕ್ರೋಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೇ?

ಗಾಳಿಗೆ ಮರಬೀಳದಿರುವುದು ಅಶ್ವರ್ಯ; ಬೆಣ್ಣೆ ಕಾಯಿಸಿದರೆ, ತುಪ್ಪ ಸಿಗುವುದು ಅಶ್ವರ್ಯ ಬೇಳೆ ಬೇಯುವುದು ಅಶ್ವರ್ಯ! ಸಕ್ಕರೆ ಸಿಹಿಯಾಗಿರುವುದು ಸೋಜಿಗ! ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಹೆಂಡ ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದು ಪುಣ್ಯ. ರೈಲು ಹೊರಡುವುದು, ಹೊರಟಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ೫ ರಷ್ಟು ಗಾಡಿಗಳಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ತಡವಾಗದೆ ಗುರಿಮುಟ್ಟುವುದು, ಇವೆಲ್ಲ ಹಿಗ್ಗತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳು. ಸುಳ್ಳಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಕಿಡಿ ಆಗಾಗ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿರುವುದೇ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾವು ಹಿಗ್ಗೋಣ ಹಿಗ್ಗು ವಿಯಾಕೋ, ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸೋಣ.

—ಗಂಗಾಧರ.

ಈಗಿನ ಕಾಲಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಬಂತಪ್ಪಾ ! ಎಂದರೆ ಶ್ರಾವಣ ಶನಿವಾರ ಹುಡುಗರನ್ನು ಭಿಕ್ಷೆ ಕಳಿಸಿದರೆ, ಮನೆ ಮನೇಲೂ ಅವರಿಗೆ ನಾಮ ಹಾಕಿ ಬರೀ ಜೋಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

*

*

*

ಜನತಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಅನ್ನಜಾರದು ರಾಜ ಪ್ರಮುಖೀಯ ಅನ್ನ ಬೇಕು. ಎಂದು ವ್ಯಾಕರಣಿಯೊಬ್ಬರು ಒರೆದಿದ್ದಾರೆ.

*

*

*

ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಗಾರರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನೇ (ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಪಮೇಟಂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಂತೆ.

*

*

ನಮಗೆ ದೊರಕಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಮಾಸಬದಿಸಿ, ಅದು ಸ್ವಾಹಾ ತಂತ್ರ ಎಂದು ಚಿ ! ಮಡಕಶಿರ ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

*

*

*

ವನಗಳನ್ನು ನಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿ, ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿದ ಶ್ರೀಮುನ್ನಿ ರವರು ಈಗ " ಕಂದಮೂಲಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿ " ಎಂದು ಬೋಧಿಸಹತ್ತಿದಾರೆ.... ಇನ್ನು ಳಿದಿರುವುದು ಅರಣ್ಯರೋದನವೋಂದೇ

*

*

*

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ತಯಾರಾಗದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಚಿತ್ರ !

ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಬರಲಿದೆ

ಬೆಂಗಳೂರು
ಪ್ರಭಾತ್

ಮೈಸೂರು
ಪ್ರಭಾ
ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ

ಮಂಗಳೂರು
ರೂಪವಾಣಿ

★ ★

ಸೊಹ್ರಾಬ್ ಮೋದಿಯವರ

ಶ್ರೀಷ್ಠ
ಮಹಲ್
(ಹಿಂದಿ)

★ ★

- ಮಿನರ್ವ ಚಿತ್ರ -

ನಾಸೀನಾ - ಪುಷ್ಪಹಂಸ - ನಿಗಾರ್ - ಪ್ರಾಣ್ - ಮುಂಬಾರಕ್ -

ಎ. ಷಾ. ಮತ್ತು ಸೊಹ್ರಾಬ್ ಮೋದಿ.

ನಿರ್ದೇಶನ: - ಸೊಹ್ರಾಬ್ ಮೋದಿ.

A RAJSHRI RELEASE.

Koravanji, September 1950

ಶಿಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ !

ಬೆಂಗಳೂರು

ಮೈಸೂರು

ಮಂಗಳೂರು

ಪೈಲಟ್

ಉಡ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್

ಜ್ಯೋತಿ

ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ

ವರ್ಷದ ಮಹೋನ್ನತ ಸಂಗೀತ ಚಿತ್ರ !

ಆರ್. ಎಲ್. ಪೋರೆಯವರ

ಏಕ-ಥಿ-ಲಡ್ಕಿ (ಹಿಂದಿ)

EK-THI-LADKI

UNION

ತಾರಾಗಣ : ವಿಾನ, ಮೋಹನರಾಜ್, ಕೆ.ಎಸ್.ದೀಪ್,

ಮಂಜು, ಚೋಡೇರಿ, ಶಿವಕುಮಾರ,

ನಿರ್ಮಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕ : ರೂಪ್ ಕೆ ಪೋರೆ.

ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದ ಎಡೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದ ಚಿತ್ರ !

AN EVERSHINE RELEASE.